

CAPUT NONUM

De Initiis Sacræ Congregationis Capucinarum.

Num. I. Quia Historicum me ex professo, præsertim in contingentis alienis, non profiteor, & narrationes Virorum nominatorum non examino; sed solum non ita pridem à R. P. Hierotheo primùm, demùmque nuper adhuc per sepe jam in præcedentibus nominatum Scriptum nostri cujusdam Modesti Vesini, Viri quidem, sed secundùm rei Veritatem innominati, de novo provocatus; indeque à Superioribus meis cum Sanctæ Obedientiæ merito Justus, defensivè procedere intendo: Hinc Sacræ Capucinarum Congregationis Originem, ejusdemque prima initia non tangam, nisi quatenus à suprà dicto *Quodam* impetitus, trahor ad particulares nonnullas circumstantias, vel mihi objectos errores, quos equidem tales non esse monstrabo: ne fides Veritatis, una cum Observantinis Juribus, injustè patiatur. Inscrutabilia equidem Judicia Dei non est, qui confiteri simul, & admirari non cogatur, si Religiosissimam Patrum Capucinarum in latitudine Ordinis Seraphici Reformationem suis sub initiis, & quantitate, & qualitate adeò perexiguam, tot oppositionibus agitatam consideret,

ut

ut vix non fuerit sapiùs ad non esse reducta. Jam tamen per omnia Catholica Europæ Regna, cum (si pauca id est Poloniæ, & Lusitaniæ Regna cum Authore *Orbis Seraphici* Tom. 2. Lib. X. Cap. 4. excipias) Conventibus, atque Provinciis magno numero est dilatata. Et quamvis in Indiis Orientalibus, ex Lusitaniæ Coronæ, in Occidentalibus ex Catholicorum Regum oppositione, Conventus figere non licuerit, ut pro suo tempore dicit citatus Author; Veruntamen in Congo, in Brasilia, in Barbaria, & in Oriente (Palestinæ locis exceptis) atque inter Hæreticos Missiones Apostolicas fundavit, & multiplici animarum fructu administrat. Hâc proinde, sicut meritò omnibus, ità & mihi Sanctâ Congregatione in debita sibi Veneratione relicta, Deoque pro ulteriori progressu communi Minoritanorum Suffragio commendata, ad meam meique Ordinis contra sic dicti *Modesti Verini* objecta defensionem ulterius procedam.

Nam. 2. Imprimis suo in *Discursu Polemico* pag. 47. sic de me conqueritur: „ Neo-historicus noster in Dialogi sui pag. 6. Capucinatorum Reformationem circa annum 1529. nascentem fingens, pag. 43. prorsus aliter sentit, ac non cohærenter dicit: *Qui Historiam Ordinis vel à limine salutavit, novit, quòd anno 1525. F. Matthaus a Bassio, & alii quidam à Clemente VII. pro se obsinuerint li-*

» *contiam &c.* Et quia in suo *Itinere* non solùm
 » hic, sed & alibi à via recta recesserat, pergit
 » audenter, eadèmq; paginâ nos docet, quòd
 » mox dicta licentia fuerit *revocata* (quo anno,
 » quia hic ipsum latebat, non expressit) ad an-
 » num 1523. fuerit renovata, Camerinensium
 » Principum instantiis, sic annuente, ac
 » gratificante Papâ. At dic Sodes! quo Au-
 » thore, quo teste revocatio prætenfa proba-
 » tur? an Waddingus, an Boverius, an
 » Ulissiponensis de ea quid ajunt? aut si quid
 » memoraunt, cur eorundem Authoritas, sive
 » cur eorum Libri, cur Capita, cur Numeri
 » non allegantur? Celeberrimi hi Minorita-
 » rum Chronologi, sicut his de figmentis nil
 » sciunt, ità quoque de primo Capucinatorum
 » Ortu Veriùs, quàm noster Neotericus, scri-
 » bunt. » En iterum Oratoriè exceptus sum
 per *Dic - Sodes.*

Num. 3. *Alt!* imprimis, quænam in hisce dictis
 meis discohærentia, aut apparens rationabili in-
 tellectui contradictio? *Nata est ad annum*
1529. Capucinatorum Reformatio, & Matthæus
à Bassio anno 1525. obtinuit licentiam &c. Fateor
 non infundatè dici posse ab anno 1528. *Nascens*
Capucinatorum Congregatio ex eo, quòd hoc
 anno FF. Ludovicus Foro- sempronianus, &
 Raphaël Laicus, ejus Frater Germanus (Bullâ
Religionis Zelus, sinè mentione Matthæi Bassii,
 ad ipsos directâ) permitti sint, alios ad suam

Societ.

Societatem admittere; Sicque Congregationem prius instituire. Ego nolens de Congregatione Acephala agere, Originem sumpsi ab anno sequenti, quo juxta ipsam R. P. Hierothei *Epitomen* primi futuri Capucini primum sibi Caput elegerunt, non ipsum Ludovicum (ad quem Bulla futuræ Institutionis directæ fuerat) sed Matthæum à Bassio: quod, attentâ (ut priori Capite posui) Entium successivorum naturâ, mihi facere permissum putavi, ex eo, quòd Modestus Verinus ipsemet pag. 48. distinguendum moneat inter rudia, ignobilia, & veluti Materialia, & deinde formalia, solemnia, & conspicua alicujus Congregationis initia; per quod & ibidem Contradictionem à R. P. Hierotheo avertit, utique, ut illam mihi in hoc casu omnino simili imponeret.

Num. 4. Addo ego ad præsens, quòd Matthæus Bassius circa annum 1525. ad summum dici potius debeat instituendæ exposit Capucinice Congregationis primam, eamque adhuc remotam solum occasionem præter suum intentum dedisse, quàm propria illius initia posuisse: utpote, qui nihil minus pro tunc, quàm de erigenda Congregatione cogitans, pro se tantum, & unico fortè ejus Socio, licentiam à Papa oretenus impetraverat particulare Caputium (quale Reformatio sic dicta *Fratum de Caputio* tempore Unionis Leoninæ pro exteriori etiam cum aliis unitate, sponte deposuerat) portandi,

tandi, verbúmque Dei prædicandi, hâc appositâ conditione: Quòd, dum Observantes Fratres Provincialia sua Comitia celebrarent, ipse in signum Obedientiæ (quam proinde non deseruerat) ejus Provinciæ Ministro se præsentaret, cujus confinio tunc temporis clauderetur: & itâ annus 1525. præterit, quem Epitome Hierotheana Reformatæ Congregationis Capucinicæ annum primum nominat.

Num. 5. Deinde anno 1526. dum quodam die circa finem mensis Julii Matthæus ipse Fabriani concionem haberet (nihil adhuc de Congregatione cogitans) suprâ nominati Fratres Ludovicus, & Raphaël Observantes professi (postquam à Conventu suæ Obedientiæ, Fabricatis sibi secularium amicorum auxilio singularibus habitibus, de nocte sinè omni licentiâ discesserant) in Socios ab ipso assumi petierunt; quibus ille respondit, *pro se tantùm vitæ istius institutum obtinuisse*; quòd, si simili flagrarent desiderio, idem & ipsi ab Apostolica Sede impetrarent; quod & ad commendationem Ducissæ Camerinensis, quæ Clementis VII. Neptis erat, *pro se pariter assècuti sunt*, nullâ factâ mentione de Matthæi Bassii associatione, utpote, qui prædicationi sub tali à se pro tunc adhuc amato Caputio insistebat; prout ordinatè narrat *Historia Legalis Ord. Sarap. ad 50. Capitulum Gen. pag. mihi 258.* cum quo & Hierotheana Epitome, ad annum 1526. non discor-

discordat, nisi, quòd hæc binos hosce abeuntes cum nonnullis mysteriosis textibus insuper prosequatur, inter alia Ludovico applicans illud Isaiaë 50. cap. *Dominus Deus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abii.*

Num. 6. Hunc eundem equidem Ludovicum hæc *Epitome* ad Annum 1535. pag. 277. Satis enormiter retrò abeuntem describit dicens:

„ Ab hoc ergo Capitularium electionum favore (*NB. non fuerat in Officio superioritatis confirmatus*) ut Ludovicus „ penitus exclusum, „ sicque ab omni gradu contra spem deturbatum „ se videt, ac Luget: erigit arrogantiaë cristas, „ evomit propinatum ab iracundia virus, re- „ nuit obedire Astensi, suasque confusiones „ ceu fluctus feri maris despumans, cum pau- „ cis simplicioribus, quos fucato strictioris „ Observantiaë Zelo seduxerat (*ubique Reformator*) ab Æde S. Euphemiaë ad aliam D. „ Thomæ Apostolo dedicatam declinat, in eâ „ que extra obedientiam degens, Ordini que scissuram intentans &c. (*hanc & Observantibus intentaverat*) pag. seq. pergit; „ Foropronianus interim, tum pœnitentiâ, ac „ resilientiâ, ac subitaneâ quorundam sequacium suorum morte ad consilia saniora reductus [*reductio apparebit statim, atq; pœnitentiæ resiliencia*] ad Conventum S. Euphemiaë cum residua factione revertitur. *Deinde*

„ post pauca eodem folio prosequitur : „ suâ se
 „ spe denuò frustratum aspiciens , Modestiae ,
 „ prudentiae , atque Obedientiae Leges itera-
 „ tâ temeritate transgreditur . . . Indies itaque
 „ inquietior , arrogantior , pejorque comper-
 „ tus , è Gremio Religionis (cujus instituen-
 „ da ipse primus Bullam anno 1528. impetrave-
 „ rat) ejicitur , „ addo ego : ab Observanti-
 „ bus non amplius receptus. Et hæc ex R. P. Hie-
 „ rotheo hic adjicere volui , in sequentibus fortè
 „ pro paritate Fabricanda deservitura.

Num. 7. Circa autem superius quæstiona-
 „ tam annorum Originis concussionem , recolli-
 „ gat se M. Verinus ex ipsa Hierotheana Epitome
 „ ad annum 1528. pag. 264. ubi quidem præfa-
 „ tus annus à facto Matthæi Bassii Capucinatorum
 „ Congregationis Reformatæ annus 4tus in tituli
 „ inscriptione nominatur , atque sic consequenter
 „ in ejus Historia fit annorum prosecutio ; &
 „ equidem ad eundem istum annum 1528. ad-
 „ missio Matthæi Bassii in instituendum Capuci-
 „ norum Sodalitium (cui NB. idem Matthæus
 „ quatuor annis ab ante Originem dedisset) enar-
 „ ratur , dum ibidem dicitur : *Matthæus , &*
 „ *Paulus* (fuit hic Sacerdos sæcularis) *exciti tam*
 „ *hilaris nuntio* (directæ scilicet ad Ludovicum
 „ Bullæ Pontificiæ de instituenda Congregatione)
 „ protinus Ludovicum saluant , ab eoque in Soda-
 „ litium juxta Bullæ concessionem adlecti cum ipso
 „ primis studiis ad domum acquirendam soliman-

res &c. NB. ab ante suo modo, seu quantum ad hoc; adhuc vagi erant; atque insuper reflectendum, quod primus Author Capucinatorum à secundo ad Sodalitium Capucinatorum admittatur, seu adnectatur: Nam M. Verinus in sua Quæst. 4. Matthæo Bassio Authori Primo, Ludovicam Foro-Sempronianum velut secundum adjungit.

Num. 8. Rebus ad annum 1526. ità, prout supra diximus, constitutis: dum Matthæus Bassius suam prædicationem profectur, & tres illi viri (hic scilicet, & Ludovicus cum suo Raphaële) casu quo etiam per accidens aliquando convenerint, nullà adhuc erant Apostolicà auctoritate ad invicem uniti, nescio, an Capucinicæ Congregationis posita reverà dici possint initia; & quidem ità, ut ego in dictis meis Num. add. allegatis, dici valeam non cohærenter fuisse locutus, aut (ut Modestus Verinus loquitur) finxisse: dum Matthæum ad annum 1525. taliter qualiter, seu sine licentia abiisse, & exposit à Pontifice sub restrictione (ut supra) licentiatum asserui; ac nihilominus reformatæ Congregationis Capucinicæ Nativitatem ad annum 1529. ob rationem supra datam reposui. Sanè, si ego Natalia illa taliter calculando, in Mod. Verini judicio finxerim, quantum non finxerit Author *Orbis Seraphici* Dominicus de Gubernantis, dum Tom. 2. Lib. 10. Cap. 2. Num. 15. *Capucinatorum* quidem Originem ponit ad annum 1528. Congregationis ta-

men eorundem propriè sumpta initia, non, uti
 ego ob primam electionem Capituli ad annum
 1529. sed usque ad annum 1536. extendit, dum
 ibidem (postquam Bullam *Religionis zelus &c.*
 de anno 1528. integram retulerat) sic scribit :
 „ Hanc fuisse omnino primam Capucinatorum
 „ Originem, ubi de formanda nova Congre-
 „ gatione, de Barbæ, Caputiique quadrati (de
 „ acuminato, seu pyramidali nullibi fit mentio)
 „ gestatione conceditur, non est, qui in dubium
 „ adducat, & Boverius ipse confiteretur : quamvis
 „ enim in *Apparatu ad Annales*, & ad annum
 „ 1525. eo anno natam dicat suam Congrega-
 „ tionem ejusque durationem ab eodem tempore
 „ dimetiatur ; immemor tamen suï ad annum
 „ 1528. Num. 22. sic habet : *ad Ludovicum*
 „ *redeo, qui optatâ tandem Bullâ potitus, quâ*
 „ *illi & quadratum (pyramidale non nominat)*
 „ *Capitium, & antiquum F. Francisci habitum*
 „ *deferre, & Reformationis Familiam propagare,*
 „ *& loca edificare, & Congregationem (nota)*
 „ *instituire, Apostolicâ Authoritate datum fuit ;*
 „ *ex qua denique Capucinatorum Religio hoc anno,*
 „ *hâc die, qua 3tia Julii fuit, Deo aspirante sua*
 „ *felicissima tulit auspicia.* „ Et pergit Author
 „ *Orbis Seraphici* : plurima hîc adnotanda notat
 „ Boverius ex hujus Bullæ ponderatione, quæ
 „ nos apud ipsum ponderanda dimittimus ; hoc
 „ ipsum autem adverto. Bullam non ad Capuci-
 „ norum Reformationem, utpote cujus nondum
 „ exsta-

„ exstabant vestigia, sed ad Ludovicum, & Ra-
 „ phaëteru fuisse directam, ut Congregationem
 „ possent instituere; primæ verò, quæ pro Ca-
 „ pucinatorum reformata Congregatione prodie-
 „ rint Litteræ Apostolicæ, ejus Originem, sta-
 „ tum, & Confirmationem importantes, sunt
 „ illæ Pauli III. anno 1536. expeditæ. „ Deinde
 „ ponit integram Bullam Pauli III. quæ incipit :
Exponi nobis &c. Ecce quomodo ille magis ad-
 „ huc propria initia extendat, nec tamen prudenti
 „ fingit, sed rationabiliter suis sub considerationi-
 „ bus loquitur.

Num. 9. Nunc restat mihi adhuc afferre il-
 lud, quod M. Verinus supra N. 2. à me exigit,
 scilicet, quo Authore, quo teste &c. probari va-
 leat, licentiam Ludovico, & aliis datam, exposit
 fuisse revocatam : Pro quo imprimis cito Mar-
 chantium in *Chronologia Brevis Statûs Ord. Min.*
 pag. 245. adducentem, quòd Clemens VII. di-
 ctam revocationem fecerit per Bullam, quæ in-
 cipit : *Cùm sicut accepimus &c.* datam specialiter
 ad Ludovicum & Raphaëlem de Foslebruno,
 nec non ad Bernardinum, Vincentium, Antoni-
 um, & Sanctum. Item *Arturus* in suo *Marty-
 rologio Franciscano.* Ad diem 3. Augusti §. 8. ean-
 dem revocationem refert factam anno 1527. &
 subdit, qualiter Pontifex anno sequenti 1528.
 iterum approbaverit, & confirmaverit illa, quæ
 primùm Ludovico, & Raphaëli concesserat. Do-
 minicus etiam de Gubernantis in suo *Orbe Seraph.*

Tom. 2. Lib. 10. Cap. 2. Num. 13. idem referens adjungit, qualiter Matthæus (qui equidem in illa revocatoria specialiter non nominatur) tunc præfens in Urbe, deinde Ludovicus, Raphaël, & cæteri ad suorum Obedientiam superiorum in Observantia regulari redierint saltẽm ad tempus.

Num. 10. Tandem, ne fusior sim, cape, utere, & fructu Extractum ipsius Bullæ revocatoria de anno 1527. idibus Maji, quam adducit Author *Chronologia Historico legalis* pag. 244. quàmque dicit extare in Registro Curia Procuratoris incipientem: *Cum sicut accepimus. Inscripta Ministro Generali, & Procuratori Ordinis Minorum de Observantia*, vigore cujus revocantur gratia F. Ludovico, & Raphaëli de Fossembruno, eorũque sociis acuminata Caputia portantibus concessa, in qua Bulla inter Cætera hæc habentur: „ Ipse Ludovicus, & Raphaël, nec „ non Bernardinus, & Vincentius, & Antonius, „ nec non Sanctus, ac nonnulli alii propria Professionis immemores &c. Domos ejus Ordinis „ exiverunt, & alios illarum Fratres ab eis ex- „ euntes ad se advocare, nec non plurima à viris „ Religiosis aliena committere non erubescunt, „ in animarum periculum, & dicti Ordinis dedecus, perniciosum quòque exemplum, & „ Scandalum plurimorum. Nos, quorum interest, & ad quos spectat, temerariorum ausus „ reprimere, præmissis tanquam ab ipsa Religio- „ ne

„ ne alienis, & ab ipsa deviantibus pro vitibus
 „ occurrere cupientes, nec non Litteras expedi-
 „ tas Authoritate Apostolicâ revocantes, cassan-
 „ tes, & annullantes; ac Ludovicum & Raphaë-
 „ lem, nec non Bernardinum, & Vincentium,
 „ ac Antonium, nec non Sanctum præfatos, &
 „ quosvis alios Fratres, Litteris ipsis, & in eis
 „ contentis nullatenus uti posse, aut debere, de-
 „ cernentes, vobis, & cuilibet vestrum tenore
 „ præsentium mandamus, quatenus Ludovicum,
 „ & Raphaëlem... & quosvis alios Fratres, quos
 „ dictarum litterarum prætextu à suis Domibus
 „ exivisse reperieris, ad Ordinem, ac Domos
 „ hujusmodi revocetis, eosque in illis morari,
 „ & juxta laudabilia instituta dicti Ordinis per-
 „ manere: nec permittatis eos, nec alios quos-
 „ cunque vestræ Curæ commissos in eadem Re-
 „ ligione, aut extra eam, aliquam Congrega-
 „ tionem, seu novum vivendi modum innovare,
 „ vel servare Authoritate nostrâ Apostolicâ com-
 „ pellatis; Contradictores quoslibet, & rebelles
 „ per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia
 „ opportuna Juris remedia, appellatione post-
 „ positâ, compescendo, invocato etiam ad hoc,
 „ si opus fuerit, auxilio brachii secularis: Non
 „ obstantibus &c., Siquis illam totam, & re-
 „ petitionem primæ Concessionis per Cardinalem
 „ Pœnitentiarium datæ, & jam revocandæ, satis
 „ extensam legere desideret, videat orbem Seraph.
 „ Tom. 2, Lib. 10, Cap. 1, N. 11. Ast ibidem no-
 „ ter

ret erratum in adnotatione *Anni 1530.* utpote , quo anno (Capucinatorum Congregatione jam firmatâ) talis tenor Bullæ prædiſſe non potuit. An autem propter ſuprà adductam Revocationem, ætas Congregationis Capucinicæ uſque ad annum 1528. meritò retrorahenda ſit, problema eſto.

Num. 11. Saltèm reformanda videretur *Epitome Hierotheana*, quæ pag. 262 ad hunc revocationis annum Ludovicum, & Raphaëlem ad hoc Pontificis tam ſerium mandatum, nedum non reduces, ſed in Palatio Ducis Camertium interea non tam *vitam Anachoreticam, quàm Angelicam* duxiſſe conſtanter perhibet. Deinde confidenter narrat, qualiter Joannis à Fano, ſeu Faneftris Miniſtri Provincialis (qui utique Pontificiam hanc Bullam monſtrabat, ſicque Commiſſarium Apoſtolicum in hac parte agebat, nec non binos Anachoretas expoſtulabat) *indecentia volita Ducis, & Ducisſæ decentiore fuerint reprehensione repulſa; Mudeſlam, etiam, & ſimul gravem Ludovici, & Raphaëlis reſiſtentiam laudans & approbans, nec non Miniſtri epulſi ruborem, & inſectum ori ſilentium exaggerans aſſerit, illum comprobâſſe dictum Prophetæ pl. 63. Sagitta parvulorum facta ſunt plaga eorum, & inſirmata ſunt contra eos lingua eorum.* Quem textum, ut pluralis numerus ſalvetur, debet fortè Commiſſarius iſte Apoſtolicus, ceu Bullam Pontificiam exequens cum ſuo Principali dividere. Ex quibus

bus ruit illud, quod M. Verinus pag. 76. tenet, scilicet, quòd texrus ille, nec Commissarium, nec excommunicantem Pontificem, sed solum Joannem à Fano afficiat. Ego reverà magis in laudem primorum illorum Capucinatorum cum probatis Authoribus teneo, illos ad Pontificia hæc mandata obedientes, ad interim rediisse. Ast mihi non creditur ab illis, qui putant, & contra me clamant, quasi in præjudicium sacri Ordinis Capucinici scripsssem, cui ipsi potiùs sunt præjudicantes, saltèm in primis suis Authoribus.

NUM. 12. Eadem Hierotheana *Epitome* pag. 260. narraverat, qualiter idem Minister Fane-
stris ostensam sibi videns primam Ludovici, & Raphaëlis licentiam, quasi *radix germinans fel, & amaritudinem*. Deut. 29. ad Papam recurrerit pro illius revocatione; At (inquit) *Papa ut hominis animum immodicè concitatum advertit; & ipsum inexauditum dimittit, & ea, qua Ludovico promiserat, hæc ipsà repulsà confirmat. Amen.* Qui iterum tam absoluti sermones indigent magnis vitibus; imò potiùs hoc est verba parere, & agere parerga; Quarique possent, an indecentia sint, & tam sanctè repellenda voluta, quæ secum, & pro se habent Pontificia mandata? an illis re-
jectis, vel etiam solum neglectis (supposito etiam, quòd injusta, & subrepticia fuissent) vita poterit perdurare *Angelica? &c.* Ubi reverà error unus errorum habet consequentiam juxta illud *1. Philic.*

Philic. Text. 21. *Uni inconvenienti dato, alia contingunt.* protectò *mira* (inquit Alexander Alensis part. 3. memb. 4.) *est sapientia, qua omnium ostendit insipientiam, & mira iustitia, qua ceteros condemnat ferè omnes, subintellige erroris.* Sanè M. Verinus in erroribus meis declarandis, & ad publicum denuntiandis liberalis, & quasi profusus, in iis autem ostendendis, & probandis parcus, & quasi nullus est. Interim scribendum erat, si non ad utilitatem, saltèm ad ornatum universi.

Num. 13. Ad M. Verini nunc objectiones, seu potius objectionum mearum præsentas solutiones, concomitante benevoli lectoris patientiâ, procedamus. Pag. 64. infideliter, ac finistrè me citat, & per obliquum intelligit, dum hæc verba quasi ex toto mea adducit: „*Matthæus Bassius nunquam*
 „*mentis fuit, se à Corpore, aut à Capite Ordinis*
 „*Observantini sejungere; aut se in aliud, no-*
 „*vùmque Caput erigere, Ludovicus autem à*
 „*Capucinico Corpore, cujus Caput antea fue-*
 „*rat, debuit iustitiâ postulante abscindi; Et quis*
 „*credat hos Capucinae Familiae Patres, & Au-*
 „*thores tenendos, ac nominandos esse? Dialogo*
 Contin. pag. 95. Ex quibus infert imò, me Bassium hypocrisis reum denuntiare. 2dò me mihi per hoc contradicere, dum alibi eum probatae sanctitatis virum appellem. 3id illa verba: *Et qui credat hos Capucinae Familia Patres, & Authores tenendos, ac nominandos esse? quæ*
 mihi

mihî affingit, errorisq; accusat per exempla, quæ adducit de Joanne XXIII. à Pontificatu deposito, qui equidem fuit verus Pontifex; & de S. Joanne à Cruce, qui, esto fuisset juxta aliquorum, ut ait, intentum ex Ordine ejectus, tamen Carmelitanæ reformatæ Familiæ verus Pater mansisset. Potuisset tertium adhuc exemplum, non extraneum, sed domesticum atterere de Bernardino Ochino secundo post Ludovicum Foro-Sempronianum Generali Capucinatorum Vicario, quem equidem [& satis benè] ad Catalogum Superiorum Generalium, sub nomine Bernardini à Senis collocat; Interim hoc omisso, binis prioribus mihî oppositis, subjungit: „ Quid ad hæc Lectoris prudentia? „ sentiet utique cum Epistola dedicatoria, quæ „ Rationibus Historicis Episcopi Bovinensis „ præfigitur, & in qua innominati quidam „ Zoili sic perstringuntur: *Sunt nonnulli, qui „ audacter quidem, sed infelicitè nimis, futura „ prospiciunt, quique alios suis merentes aff-ctibus, „ facile, quod suum non est, corripunt, „ sibimetipsis verò difficulè consulant, prospiciuntque.*

Num. 14. Quales tumultus! ad quos imprimis Resp. me per prima illa verba, quæ mea sunt, non qualiscunq; separationis intentionem à Bassio exclusisse; cum nonnullam separationem, imò & abcessum ejus sine superiorum licentia satis admiserim; sed solum Judicabam,

ipsum (quem & R. P. Hierotheus scribit superioritatis Officium non nisi omnino reluctantè admisisse, brevèque deposuisse) ipsum inquam nunquam intendisse separationem, quàm scilicet voluisset se (ut mea verba sonant) *in aliud novumque Ordinis Caput erigere*; prout de Ludovico Foro-Semproniano, ex ipsa Hierotheana Epitome, ejus ambitionem Stylo satè ferreo, describente, potuisset præsumi, quod Flosculus ille (prout ibidem in contextu posueram) ad alium se fortè voluerit hortum transferre, ut supremus mox in illo fieret Hortulanus; sicque in toto benè considerato crimen simulationis, & hypocrisis ipsi Bassio minimè intuli; Cujus proinde M. Verinus, sicut solus meminit, ità ab illius operosâ abstersione tacens abstinere, & adductam per me viri laudem in salvo relinquere potuisset, ac debuisset.

Num. 15. Circa tertium autem, sicut benevolo Lectori revisionem mei Dialogi in hoc passu commendo, ità ad M. Verini in- & externum sensum appello: an similia verba, quæ tanquam mea pag. seq. adhuc virgulat, & refutat; an similis sensus, vel tali quoquo modo affinis, in meo Dialogo appareat. Imò, quod majus est, ego ipsemet in Dialogo illo pag. 70. & seq. ex professò talem sensum oppugno in hisce terminis; „*Ast an non Pater, qui Filium à se genitum postea desereret, vel malè tractaret, aliàque ageret Patre indigna? verè* „*nibi.*

nihilominus Pater fuisse, & esse censendus est.
 Profecto sicut aliunde turpe est Filiis, & in-
 gratitudinis notâ non caret, parentes, etsi
 pauperes, & minus honoratos non agnosce-
 re; sic suspectum, & longè nimis questum
 videretur, velle Cælitibus immediatè geni-
 tum reputari. Si etiam aliquid operis relin-
 quatur Matthæo, aliquid Ludovico, per
 hoc equidem nullo modo divideretur gloria
 illa, quæ Soli Deo debetur, & quam ordi-
 nariè mediantibus causis secundis sibi facit
 accidere. Unde Paulus non reputabat Sal-
 vatori inferre præjudicium, dum 1. Cor. 4.
 dicebat: *Si decem millia Padagogorum habea-*
tis in Christo, sed non multos Patres, nam in
Christo Jesu per Evangelium ego vos genui. In
 hoc etiam P. Hierotheus Scrupulosior appa-
 ret, quàm S. Hieronymus, qui de S. Joan-
 ne Apostolo & Evangelista in Libro de Scrip-
 toribus Ecclesiasticis meminit: *Totius Asia*
fundavit, rexique Ecclesias; Licet Christus,
 ut fundator principalis haberi debeat. Si
 nihil Matthæo, nihil operis Ludovico re-
 spectu particularis Congregationis Capuci-
 norum, ergo pariter nihil Benedicto, nihil
 Dominico, nihil Francisco. Hæc sunt ar-
 gumenta, quibus illud ipsum oppugnavi, quod
 Modestus Verinus mihi hoc loco affingit, tan-
 quam à me dictum, & quod nequidem natum
 est in cerebrum satis purgatum ascendere.

Num. 16. Ut autem è contrario appareat, quòd aliquando Cerebrum talia sensa occupaverint, lege meum Dialogum pag. 70. n. 84. Ubi, postquam egeramus de Boverio, Congregationem Capucinatorum veluti Melchisedech sine Patre, & sine Matre mysteriosè nimis deprædicante, pro more nostro Epitomen Hierotheanam volebamus cum illo non nihil conjungere ipsam pag. 281. citantes sub propriis ejus hisce terminis: *Bassio ità, ac Foro-Semproniano à Capucinica Congregatione præcisè evidentius patuit, novabus Reformationis Authorem neque hunc, neque istum, sed existisse dicentem: quis hac operatus est, & fecit, vocans generationes ab Exordio? Ego Dominus, primus, & novissimus Ego sum: Ego Deus tuus confortavi te, & auxiliatus sum tibi. Isa. 41. atque ideo, ut nihil operis Matthæo, nihil Ludovico. Cui ego non approbans, sed resistens subjunxi: Quam sequelam eo ipso approbabis, si concesseris illum nihil operari, cui Deus auxiliatur, & quem confortat.* In quo M. Verinus, ut sine fine pugnet, me iterum oppugnat, uti post pauca adducam. Imò idem ipse pag. 62. Boverianum Melchisedech defendit dicens: „Dum Boverius suum „Ordinem sine Patre, sine Matre mirabilem „dicit; eo modo, quo divina Scriptura, petit „intelligi, quòd nempe, sicut Sacra hæc historia Regis illius, ac Sacerdotis parentes, „etsi verè exuterint, ab objectis tamen, seu

„ à

„ à materiis suæ narrationis exclusit : Ità & Ca-
 „ pucina Religio ab Alumnorum suorum nume-
 „ ro, ac serie Bassium, & Ludovicum, quam-
 „ vis verè satores ejus vocentur, suis tamen de
 „ causis abscissos, separatos, & exclusos conspe-
 „ xerit, ac ut tales usque modò consideret,
 „ rectèque proin Proles sinè Patre, sinè Ma-
 „ tre dicatur. „ **At**, neque hoc benè, nam
 (præscindendo à disparitate Mysterii) dico,
 quòd, si S. Paulus ex Scripturis Sanctis pro-
 prium Patrem, ejus nomen, Patriam, Filii
 Melchisedech per ipsam procreationem, hu-
 jusque procreationis locum, & modum, educa-
 tionem, promotionem &c. cognovisset, pro-
 ut hæc circa Ludovicum, & Bassium ubique
 leguntur, ipsum reverà Melchisedech sinè Pa-
 tre, sinè Matre, sinè Genealogia nunquam pro-
 nunciasset; Hanc proinde similitudinem [si
 quæ esset] claudicantem, ejusque defensionis in-
 firmitatem, timeo, ne Democriti rideant,
 Heracliti fleant. Deinde [si Capucina Religio,
 veluti Sacra Scriptura Parentes Melchisedech,
 à Materiis suæ narrationis, & ab Alumnorum
 suorum *Serie* excludit; cur Hierotheana Epito-
 me illorum toties meminit, ac in Religionis
 Generalium *Serie* concludit? Interim, ut ad
 rem nostram redeamus, ego arguor, ac si eos
 à Paternitate exclusissem.

Num. 17. In veritate dico, quòd, dum illa
 (ut à superius Num. 13. produxi) verba, & sen-

ſa mihi objecta, & afficta, tamque à me alie-
 na, ac ipſi objicienti tam propria in *Diſcurſu*
Polemico legerem, per totam ſubitò faciem
 (quia, ut puto, vir honeſtus ſum) rubor mihi
 obortus fuerit, non pro me, ſed pro eo, qui
 ruborem à ſe videtur repellere, dum fortè pu-
 tavit, me non amplius reſponſurum; quo
 caſu non deſenſa erubiſſet ſub ſimulata Veritate
 innocentia, atque ille larvati Authoris Libellus
 apud Lectores, meam Dialogum ad manus
 non habentes, vel illum non in omnibus revi-
 dentes; habuiſſet fidem, qui equidem ne lo-
 cum quidem meretur; ſicut & taliter ſcriben-
 tis Calamus, quodammodò electoriſatus, ab
 ulteriori videretur ſcriptione prohibendus.
 Similes enim infidelitates etiam jam tum mon-
 ſtravi ſuprà Cap. 4. ſub variis numeris, Cap.
 3. num. 20. & Cap. 8. num. 18. Cap. 9. n. 54.
 & 55. Cap. 3. n. 20. Cap. 2. n. 13. 14. & 36.
 Unde, ſi ſemel inventum, decies factum dicatur
 in proverbio, fortè toties jam inventum, &
 fortassis adhuc reperiendum, dicetur *in folio*.
 Sanè vellem facere mihi violentiam, ità, ut
 non crederem illum iſtius Libelli eſſe Autho-
 rem, qui ſcientiã mihi privatã, & Trevirenſi-
 bus equidem publicã talis agnoſcitur, & ab ali-
 quibus inſuper ut talis adhuc jactatur, eſto
 forſitan ipſe non ſolus ad illum concurrerit. Ad-
 minus interim Anonymus noſter Modèſtus Ve-
 rinus ſumat, ſibi que retineat, & applicet tex-
 tum,

tum, quo per ipsum adducta superiùs num. 13. Epistola dedicatoria Zoilos perstringit, & quem ipse prætenſis dictis meis, sicque & mihi apponit; & omnis Lector, ad cujus prudentiam ipse appellat, dicet *Amen*; qui & sub specioso *Modesti Verini* nomine, significatam cum *Veritate Modestiam* fortè non deprædicabit.

Num. 18. Paginâ 60. me accusat, quòd minùs fideliter processerim, malèque adduxerim ejus verba: *atque ideo nihil operis Matthæo, nihil Ludovico*, iterùmque malè illis subjunxerim (*quasi verò is nihil operetur, cui Deus auxiliatur, aut quem confortat*; cùm R. P. Hierotheus equidem posuisset sic: *atque ideo, ut nihil operis Matthæo, nihil Ludovico, sed tota ejus gloria Soli Deo daretur*; ubi per illam particulam *Ut* (quam ex oblivione omisi, quàmque dicit esse causalem) putat se destruere sensum, quem dicit me ipsi affinxisse. Ast particula illa *Ut*, quòd magis causalis est, eò magis stat pro meo isto adjuncto: quà causalis enim refertur ad præcedentia, ubi in textu Hierotheano dicitur: *Evidentiùs patuit nova hujus Congregationis Authorem neque hunc neque istum scilicet neque Ludovicum, neque Matthæum existisse*. Ubi proinde, si tales neque post Deum (prout in omnibus operationibus bonis necessariò subintelligendum est) Congregationis Authores existerint, etiam *nihil operis*, aut de operis entitate nihil *Matthæo, nihil Ludovico* tribuendum.

dum. Textus etiam per M. Verinum adducti pro me sunt, dum dicitur: *Ego Dominus, qui eduxi vos de terra Egypti*, Levit. II. & alius: *Mittam te, ut educas populum meum de Egypto*. Exod. 3. nam primo illi textui non additur: *atque ideo, ut nihil operis Moysi*: neque in contextu asseritur, *evidentiùs patere Eductorem populi neque Moysen, neque Aaron extitisse*; sed Deum, cui omnis gloria, etiam in iis esse debetur, quæ ita prodigiosa non sunt, & tamen suos inter homines Authores agnoscunt, & nominant. Iteratò consideret cordatus Lector, an stante hac totâ nostrâ Criticâ, mihi affingi sub titulo, vel in minimo colorato, debuisset, aut potuisset prolatio verborum, quæ mihi M. Verinus reipsâ affingit circa Matthæum, & Ludovicum, scilicet hæc: *Et quis credat hos Capucinæ Familie Patres & Authores tenendos esse*? Quasi dicerem nullus, vel nullo modo, prout supra Num. 13. visum est.

Num. 19. Insistit ibidem M. Verinus his verbis: „Caterùm si in Dialogi pag. 70. dictis:
 „videlicet: *Quam sequelam eò ipso approbabis,*
 „quò concesseris, illum nihil operari, cui Deus
 „auxiliatur, aut quem confortat; si inquam
 „his ad Ludovicum, nec non ad Bassium, ceu
 „ad Capucinæ Reformationis Authores,
 „Continuator collineet, prout ex connexionem
 „collineare videtur, suû inmemor hîc affirmat,
 „quæ alibi negat, quòd nempe Deus
 „ad

„ ad Capucinatorum initia non solum permiffi-
 „ ve, fed & quæ Auxiliator, & Confortator
 „ concurrerit. „

Ast! quod mihi nunquam talis fensus inci-
 derit, vel etiam sola cogitatio: quafi Deus ad
 nulla laudatæ Capucinatorum Congregationis ini-
 tia positivè, fed ad omnia solum permiffivè,
 ficut ad mala concurrerit (fi non credas publicè
 hifce prolato testimonio confcientiæ meæ) vide-
 re idem poteris in initio Epiftolæ meæ, quam
 ante partum *Discursus Polemici* dedi ad R. P.
 Hierotheum, & quam fuprà adduxi Cap. 5.
 num. 5. ubi contestabar, qualiter per errorem
 Typographi, à quo ego longè absens eram,
 proprius meus fensus fuerit obfcuratus, ita ut
 per modicam transpositionem particulæ *Non*
 (quæ infinitantem quandoque, & negantem fen-
 sum efficit) aliquo modo universalis negatio in-
 telligi potuiffet. Nihilominus contextus mei
 fati ubique indicabant, me solum voluiffe,
 quod non ad omnia ejusmodi initia Deus con-
 currerit positivè; Inò addidi, quod non puta-
 rem, me Sacræ Capucinatorum Familiæ deroga-
 re, si hoc *dicerem*: patens autem fuiffet dero-
 gatio, si sensum universalem, quoad illius
 initia in hoc passu intendiffem. Quod si ratio-
 nabilis isthæc mea purgatio M. Verino non suffi-
 ciat, revoco errorem, à quocunque demum
 commissus, vel occasionatus fit: utinam &
 ipse in pluribus talem revocationem faceret,

tunc novo suo *Discursui Polemico Hierotheanis* offensionibus, novas offensiones non addidisset, ac multiplicasset noster non bene nominatus *Modestus Verinus*.

Num. 20. Si autem hic aveat scire, ad quam particularia Capucinica Congregationis initia Deus se solum permissivè habuerit, bonumque nihilominus maximum ex nonnullis malis elicuit, reflectat ad injurias, quas *Epitome Hierotheana* tantopere exaggerat, tanquam primis Capucinis ab ipsis Observantibus illatas, quæ, si veræ sint, etiam vera mala sunt. Nec minus observet prætensam Observantiæ Familiæ à Regulari Observantia defectionem, *Obscuratum aurum, & mutatum colorem optimum*, quæ M. Verinus tanquam Matthæum Bassium moventia pag. 53. adhuc repetit magis, quam probat; & ad quæ Deus non magis positivè concurrat, quam ad obdurationem cordis Pharaonis. Et tandem hæc omnibus (quæ, ut asseritur, novæ Congregationi occasionem dederunt) ego etiam addo abitum Matthæi Bassii sine omni licentia, esto directè iverit ad Papam. Item nocturnam, clandestinamque, sine scitu Superiorum, Ludovici, & Raphaëlis fugam, cum particularibus, & valde singularibus habitibus, ab amicis secularibus ad illorum instantiam confectis, & receptis, quos, quia ob singularitatem non poterant dicere *nostros*, si non in verbis, saltè in opere debebant dicere *suos*, desi-

deficiente præsertim Superiorum licentiâ, etiam rationabiliter non præsumendâ. Nec obstat, prout Mod. Verinus ad Canonizationem facti adduct, quod Papa illos non ut Apostatas, sed eum benignitate, ac petitorum concessione exceperit: Respondeo enim, quod hic gerens in terris personam Christi, etiam peccatores recipiat, atque petitionis, modum misericorditer ignoscens, postulata, in substantia non mala, concedit, non nihil condescendens.

Num. 21. Dum interim ego nolens de similibus disputare, R. P. Hierotheum ad Lucam Waddingum, præcipuum Minoritarum rerum Historiographum pro mea pace remissem, addens, quod cum illo haberet dissertare, an prædicti Apostolicè, vel Apostaticè primitus abivissent; Modesti Verini discretio, me etiam paulisper ad respiciendum relicto, Waddingum aggreditur pag. 53. sic sibi ex ipso refutandum obiciens: *Occultas Bassii discessus, si non in foro poli, reatum tamen Apostasie contraxit in foro fori. Waddingus ad annum 1525. ad quæ respondet imò: „ Si de foro fori sit sermo, Bassius „ assimilabitur S. Paulo, qui Damasci ad me- „ liora se vertens, Hierosolymis apud fideles „ Discipulus Christi, novusque Apostolus: „ apud Adversarios audiebat Apostata. „ Quam responsum, sicut & sequentem, ut in duplo haberetur, exscripsit ex Epi tome R. P. Hierothei, seu potiùs idem eadem sua repetit.*

Num.

Num. 22. Ego interim in absentia Waddingi possem quærere, an illa comparatio ad Verinam Modestiam bene quadret? quo supposito: sicut Paulus infidelem, & incarnatam Veritati totâ die contradicentem populum consortio, & animo derelinquens, apud fideles audiebat Apostolus; itâ Matthæus transgressores Minoriticæ Regulæ, & Regulari Observantiæ adversantes, solo nomine Observantes, in suis sordibus desereas, apud procreandam adhuc unice fidelem Capucinatorum Congregationem, verus & obediens dicebatur Frater Minor. Imò, sicut populus Judaicus in tota sua communitate à veritate, solis umbris, & figuris adhærens, defecerat; itâ & Corpus Observantinum, Observantiâ regulari evacuatam, differens erat à Regula, & intentione S. Francisci: qualis Observantiæ communis lapsus, seu illius assertio, jam per S. Congregationem castigata est in taliter perorante Boverio. Si autem Matthæus se separaverit ob defectus solum particularium, cur non & Paulus, cui comparatur, separavit se ab illa Ecclesia, ubi audiebat scissuras esse inter fideles, imò ubi intellexerat practicari, quæ nec inter gentes fiunt? nunquid potius studebat tales particularium defectus verbo, & exemplo corrigere, quàm defectuosos hujusmodi totaliter delerere? Particularium tunc in Ordine sub Observantiâ regulari deficientia non est neganda; nam & S. Leo Papa serm. 4. de Quadrag. de perfectione Christiana

Tractatum habens, inquit: *Sed quia hac fortitudo paucorum est; & dum carnis fragilitate austerior observantia relaxatur, dumque per varias actiones visa hujus sollicitudo distenditur, necesse est de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere.* Minimè diffitemur, etiam hodie dum apud nos fatalia hujusmodi, disciplinaeque remissiones accidere, quia *dies mali sunt.* Ephes. 5. & carne pleni; ubi equidem ferventiores à laxioribus non recedant, neque hi illis cum effectu dicunt: *recede à me, quia homo peccator sum.* Pro quo S. Augustinus Epist. 203. inquit: *arca Domini nondum ventilata est, sine paleis esse non potest; nos oremus, quantum possumus, ut frumentum simus.*

Num. 23. Eadem paginâ ad superius assertum Waddingi M. Verinus respondet 2dò per non satis fideliter adductam historiam dicens: „ S. Franciscus à Teutonico quodam Fratre rogatus, ut, si contingeret Regulam à Fratribus non purè, seu minùs strictè servari, sibi liceret se ab ipsis sejungere, salutisque suæ modis, quibus posset, juxta Regulæ præscriptum consulere, respondit: *petitio tua confirmata est in Cælis.* Quo responso edoctus, animatus, & allecuratus Matthæus Bassius, cum mutatum, colorem optimum ex plurium agendi modis displicenter conspiceret &c. Hæc ille.

Nunc adesto parumper mi Modeste Verine, & significatam nomine tuo veritatem à veriore apprehende, ex libro scilicet, qui intitulatur *speculum*

lum vite S. Francisci, & sociorum ejus; Authoribus
 FF. Fabiano, & Hugolino, & aliis Minoritis D.
 Francisco coavis; Castigatore autem, & Adnota-
 tore P. Philippo Bosquero: Ubi paginâ mihi
 305. & 306. legis prædixisse aliquando S. Fran-
 ciscum, quòd prævalida Fratrum suorum tenta-
 tio ob amorem sciendi quasi ventus vehemens à
 Regione deserti surgere deberent; & de talibus
 scientibus dixit: Erigent tentoria illi magnâ me-
 retrici, & filios suos introducent in ea, de mercede
 voluptatis viventes, & erit promissa simplicitas in-
 derisum, contemptibilis, & despecta in oculis eorum,
 audaciam, & presumptionem presument, & glo-
 riabuntur in laudibus hominum, & de nomine sci-
 entia, & de industria, seu prudentia confident: &
 tunc amarissima erit, & intolerabilis cordis con-
 versatio. Multa etiam alia prædixerat S. Pater de
 futuris vicissitudinibus sui Ordinis, quas colligis
 ex quæstionata historia loco citato relata: scilicet,
 quòd Francisco taliter pronuncianti in Sancta
 Maria de Angelis (quæ Portiuncula est) Frater
 de Alanabiana cum multa reverentia dixerit S.
 Francisco: „Proposui Evangelium firmiter ob-
 03 servare, & Regulam, juxta quod promisi,
 04 secundum puram intentionem, quam Christus
 05 per te locutus est, simpliciter & fideliter cum
 06 adjutorio gratiæ ipsius. Sed unam à te postulo
 07 gratiam, ut si in diebus meis Fratres tantum à
 08 pura Regula Observantia declinarent, quantum
 09 tu per spiritum Sanctum declinare pronuncias;

de

„ de tua obedientia, solus, vel cum aliquibus
 „ Fratribus eam purè observare volentibus, pos-
 „ sùn à non servantibus recedere, & illam per-
 „ fectè servare. Quibus auditis, gavisus est
 „ vehementer S. Franciscus, & Benedicens eì
 „ ait : à Christo, & à me, quod postulas, scias
 „ esse concessum. Et posuit dexteram super Caput
 „ ejus, & dixit ei : Tu es sacerdos in aeternum
 „ secundùm ordinem Melchisedech. Et addidit
 „ Beatus Franciscus, quòd omnes promissiones sibi
 „ à Christo facta, in illis finaliter complerentur,
 „ qui Regulam simpliciter, & ad litteram sine
 „ glossa, cum lætitia servare studerent.

Num. 24. Videamus imprimis, quid circa
 talem à S. Francisco datam licentiam pro Matthæo
 juris sit, & deinde pulcherrimam illam compa-
 rationem examinabimus, propter quam equidem
 ad interim erubesco, præsertim, si utroque esset
 par ratio, & Observantinus Ordo tempore Mat-
 thæi Bassii tantùm à para Regula Observantia de-
 clinaverit, quantum S. Franciscus per spiritum
 sanctum Ordinem declinaturum pronuntiaverat.
 Interim poterat S. Franciscus quæ Fundator, &
 Legislator Fratrem illum ab obedientia locati exi-
 mere, talè inque licentiam illi dare, absque eo,
 quòd hæc promiscuè ad quemcunque sit exten-
 denda. Sicut & moriens primogenitum spiritua-
 lem Filium suum Bernardum à Quintavalle (dum
 eum ad instar morientis Jacob gen. 48. cancella-
 tis manibus benediceret) licentiavit, ut, quoad
 vive,

viveret, quocunque vellet, iret, & moraretur, ac nullius Fratris Ordinis subjiciendus esset imperio, ut refertur apud citatum Bosquierum pag. 204. Si & hoc M. Verinus Theologiâ suâ velit ad alios extendere, nulla in Ordine nostro curanda foret obedientia. In utroque potius curreret illud: *Quod alicui gratiosè conceditur, trahi non debet ab aliis in exemplum*, ut dicitur ff. de Reg. jur. l. *Quod alicui*. & simile habetur ibid. l. *Qua à jure*, unde talis concessio erat *privilegium personale*, quod sequitur, & *extinguitur cum persona*, ut habetur supra l. *Privilegium. & c. Constitutu*. de Concess. Præbend. præsertim, cum propter personam, ejusque probatum zelum, & quasi ex speciali revelatione (uti verba concedentis innuunt) fuerit concessum; idque præscindendo à juribus postmodum constituendis à potestate vel altiore, vel saltèm simili eidem, quam S. Franciscus in Ordinem habuit. Deinde Frater ille (ut ex supra fideliter adductis verbis ejus claret) non petit talem licentiam universaliter, & promiscuè; Neque hic juvabit allegare identitatem rationis respectu similiter Zelantium; præterquam enim, quòd hæc non cujusvis sit judicio examinanda, & de se plerumque valde dubia, & in Ludovico Foro-semproniano (ad quem etiam in præseni extendi vult) ob prodentem se sinistrum zelum ejus, quasi nulla: quando agitur de genere prohibitorum, tunc, *quod non invenitur expressè concessum, intelligitur denegatum*, ut dicitur in Clem. Extravag. de

de Verb. signif. in super in paritate ex parte Ordinis deficientis, Calumnia est in Boverio castigata.

Num. 25. Generaliter igitur servandum est jus commune, cui S. Franciscus præjudicare non potuit, imò secundum quod ipsemet in suo testamento pro se, suoque ordine dicit: *Firmiter volo obedire Generali Ministro, & illi Guardiano, quem sibi placuerit mihi dare, & ita volo esse captus in manibus suis, ut non possim ire, vel facere ultra voluntatem suam, quia Dominus meus est.* Et hoc utique etiam intelligendo ad normam 1. Petri 2. præscriptam: *Subditi estote in omni timore Dominis, non tantum bonis, & modestis, sed etiam discolis.* & Matth. 23. v. 3. *omnia, quacunque dixerint vobis, servate, & facite; secundum opera verò illorum nolite facere.* Exstant etiam pro hoc jura Ordinis statim adducenda; & aliunde principia hisce contraria; novimus esse periculosa: Si nimirum ob superiorum, majorisque etiam partis Confratrum vitam, quantumcunque etiam irregularem, abjicere liceret obedientiam; quo semel promiscuè supposito, nedum Religiosi quique Ordines, sed & ipsa periclitarentur Dei Ecclesia.

Num. 26. Interim hinc forum Dei non inspicio, pro quo concedit ipse Waddingus, quòd fortè potuerit Matthæus Bassius, propter erroneæ conscientiæ inculpabilem resolutionem, non incurrisse Apostasiam; sed M. Verinum interrogo,

an pro foro fori (quod de casu, ut in exterioribus
 jacet, dijudicat) idem utrimque sit rationabili-
 ter sentiendum ? Obstantibus præsertim tam dis-
 paribus motivis, & circumstantiis, quòd ipsa S.
 Francisci Regula Cap. 10. (ad Declarationes Pon-
 tificum sub mortali) præscribat : *Ubicunque
 sunt Fratres, qui scirent, & cognoscerent, se non
 posse Regulam spiritualiter observare, ad suos Mi-
 nistros debeant, & possint recurrere.* Super qui-
 bus verbis S. Bonaventura in Expositione Regu-
 læ inquit : „ Si cognoscerent per judicia re-
 „ ctum, non posse in his, quæ spiritualia sunt,
 „ cum tranquillitate cordis : ut in consortio Mu-
 „ lierum, vel propter Corporis necessaria, si
 „ haberi non possint alicubi salvâ Ordinis purita-
 „ te, vel propter similia... recurrere possunt eo
 „ tempore ad suos Ministros per se, vel per Nun-
 „ tium (& addit) formâ tamen statutorum Or-
 „ dinis observatâ in eundo : quia istud debitum
 „ non est exemptum ab obedientia statutorum. „
 Ex quibus colligis, etiam tunc temporis modò ex-
 stitisse statuta modum taliter euntium regulantia,
 ac restringentia ad licentiam superiorum subalter-
 norum, Pro hisce specialiter vide infra N. 49. & 50.

Num. 27. Nolo hic Tridentinum, ut pote ad ca-
 sum nostrum parùm sero veniens, adducere, quod
 equidem ex rationibus intrinsicis (quæ semper
 currunt) Sess. 25. de Regular. Cap. 4. ordinat : *Non
 liceat Regularibus à suis Conventibus recedere, etiam
 prætextu ad superiores accedendi, nisi ab eis missi,*

aut vocati fuerint, qui verò sine prædicto mandato, in scriptis obtento, inventus fuerit, ab Ordinariis locorum, tanquam desertor sui Instituti puniatur. Pro Ordine verò Minorum in specie in statutis Generalibus ad annum 1337. à Benedicto XII. collaborantibus pluribus Ecclesiæ Cardinalibus, & præcipuis Ordinis Fratribus (quos omnes Papa in Bulla: *Redemptor noster* &c. Statutis illis præfixa nominat) confectis, tuncque Ordini demandatis Cap. 6. præcipitur, ne Fratres ex locis suis vadant sine litteris testimonialibus, Obedientiam, & licentiam continentibus. . . Frater verò ejusmodi licentiam accipiens caveat, ne ad alia loca declinet. In statutis Fariensis ad annum 1354. Cap. 5. accessus ad Romanam curiam specialius prohibetur.

Num. 28. Quia verò Matthæus Bassius, alique, de quibus quæstio, fuerant apud Observantes expressè professi; videamus statuta eorum specialia, quæ S. Joannes à Capistrano eorundem Vicarius Generalis, jubente, & approbante Eugenio IV. ad annum 1443. edidit, & quæ Cap. 10. sic habent: *Compescant insuper, cum studio, & sollicitudine tam Vicarii, quàm Guardiani, Vagos, superfluos, & inutiles Fratrum discursus, quàm maxime ad Romanam Curiam; ad quam nulli liceat accedere, nisi cum speciali mea licentia, quam possint in scriptis ostendere, vel Vicariorum suarum Provinciarum, & Commissariorum earum, juxta intentionem sanctissimi Domini nostri, & Rmi*

Patris Generalis. Si quis fortè putet, Matthæo Bassio, sanctitate conspicuo, per sensû hujusmodi fieri injuriam; recogitet, sanctos quoque Patres varios Patriarcharum veteris legis defectus attexere, & signanter votum Jephthe stultum appellare: non obstante, quòd S. Paulus ad Hebr. I I. ipsum Canonizet. Quod hîc adnoto, ne M. Verinus denùo me contradictionis arguat, eò quòd Bassium laudaverim, quem adhuc cum devotione laudo, sed in hoc non laudo, nec laudare audeo.

Num. 29. Verum quidem est, quòd ego etiam in primo meo Dialogo exemplum istius Fratris Teutonici adduxerim, pro legitimanda Fratrum *de Familia* aliquali, seu secundùm quid separatione; atq, qualem non inter hunc, & suprâ quæstionatum casum est reperire disparitatem? F. Paulus de Trincis (qui tali Reformationi initium dedit) Generali Ordinis Capiti per omnia voluit manere subjectus, nec contra obedientiam, vel pedem movit, quin potius de ipsius Ministri Generalis mandato, super novam Reformationem vices ejus gessit, illiusque Commissarium egit, uti testantur Litteræ patentes ad ipsum expeditæ, quas plures in manibus habeo. Patens insuper tunc à substantialibus Regulæ erat Conventualium satis communis recessus, à quibus proinde hæc nova Reformatio, per vias statutariæ obedientiæ conformes, petebat, & à Generali Concilio Constantiensi impetrabat, quoad modum so-
lum.

lummodò regiminis se jungi; ad quas circumstan-
 tias utique poterat data F. Teutonico licentia si-
 militudinariè extendi: præsertim, dum ad illius
 usum, primi Fratres *de Familia* non progredie-
 bantur, nisi conformiter ad statutorum suprâ al-
 legatorum obedientiam; contra quam nec à Fra-
 tre illo Teutonico licentiam usurpatam, nec à S.
 Francisco arbitror fuisse datam. Unde F. Cæsius
 spirensis (qui idem superiùs *de Alamabiana* in-
 telligitur, & à Fundatione Provinciarum per
 Teutonium, sive etiam ratione Patriæ *Teutoniæ*
 appellatur) non sub tali licentia ab Ordine un-
 quam separatus, sed persequente F. Elia socios S.
 Francisci, finaliter in carcere Ordinis mortuus
 legitur, cujus animam Gregorius IX. in Cælum
 euntem vidit, & Fr. Eliam (perorante potissimùm
 contra illum S. Antonio Paduano) à Generalatu
 propter introductas laxitates deposuit. In nostro
 autem casu, quò magis, sanctiùsque M. Verinus
 Marthæum Bassium per licentiam Fratri Teunico
 datam, *instructum, animatum, & assecuratum*
 deprædicat, eò patentius Corpori Observantino
 injuriam infert, casum ad casum sub rationis, &
 circumstantiarum paritate conferendo, quasi de-
 fectiones substantiales, & communes à S. Francisco
 prædictæ, jam in Ordine Observantino manife-
 stiùs apparuissent; quod ipsum in Boverio Casti-
 gam est.

Num. 30. At verò insuper remotissimum est,
 quod M. Verinus suprâ Num. 23. in narratione

Historiæ fingens asserit, S. Franciscum illam licentiam dedisse: Si contingeret à Fratibus Regulam *non purè*, seu *minùs strictè* servari; tum, quia de tam debili datæ, & præsertim ad omnes extendendæ licentiæ motivo, in illa historia nulla fit, vel appatens mentio; tum vel maxime, quia vivente, & dolente ipso S. Patre, à Factione Eliana *non purè*, & *minùs strictè* tunc temporis modò Regula servabatur; Imò F. Elias cum duodecim in suam partem attractis Provincialibus in monte Palumbo S. Patri in faciem protestatus est, se non intendere Regulam sub tali rigore observare. Cur ergo tum mitissimus Pater cum sibi adhærentibus non abscurrit, seseque separavit, prout tanquam nullius in Ordine Obedientiæ alligatus facere potuisset? Scilicet quare? quia sanctius duxit, aliorum ad fervorem reditum, suo ipsis exemplo præsens, patienter expectare, Deumque pro ipsis in unione comunium meritorum exorare, quàm non curatos deserere. Loquamur adhuc magis ad captum. Ex eo, quòd extra dubium sit, in una Natione unam Provinciam *magis purè*, alteram *minùs purè*, seu *minùs strictè* Regulam, ordinatâsque ad illam Constitutiones Capitulares observare; quod idem non raro in eadem Provincia de diversis Conventibus dici potest, prout Provincialium respectivè, & Guardianorum zelus remittitur, vel intenditur; ubi proinde, si cuilibet licentiam, tanquam sibi à S. Francisco in Fratre illo Teutonico datam, nedum possit

posset arripere, & adinstar Matthæi Bassii, & post ipsum Ludovici, & Raphaëlis, insalutato superiore immediato, abire sinè sine sub pretextu *purioris* Observantiæ (quæ in omni Ordine suapte naturâ suos gradus habet, suscipitque magis, & minus) Frâtres præsertim Minores per mundum current, nullâ etiam petitâ immediatorum superiorum suorum licentiâ, quas utique confusiones S. Franciscus non intendit occasionare nec regulatus Ordo potest permittere.

Num. 31. Interim, ut supra visum est, Matthæus Bassius sinè superiorum scitu Romam pergit, Pontificem adit, petit licentiam singulare portandi Caputium, Pontifex annuit ipsi soli, ac socio, factâ hâc potestate, sub restrictione, ut suis temporibus se sisteret suo Ministro Provinciali Observantium, prout rem breviter narrat Marcus Ulissiponensis Observans; Ast (ut loquitur *Orbis Seraphicus* Tom. 2. Lib. 10. Cap. 1. Num. 3.) multas præcessisse visiones, & monitiones divinas, atque subsequuta miracula liberî accessûs ad Pontificem Angelico Ministerio, ac sanationis repentinæ ab ardentissimâ febre, narrat Bizovius, totiûsque narrationis fidem regerit in Marcum Ulissiponensem, hoc solo Authore citato. Diffusius, multisque pagellis historiam profequitur Zachariâs Boverius; atque hos omnes Hieretheana *Epitome*, quibus M. Verinus pag. 54. insistit, ut abeat post greges sodalium suorum.

Num. 32. At quidem, tametsi verus Uliffiponenſis nihil habeat hujusmodi, licet tamen ſcriptores hos excuſare; quia inciderunt in fictum quendam Uliffiponenſem, apud quem leguntur hæc omnia. Sciendum itaque eſt, authorem hunc tertiam partem ſuorum Chronicorum linguâ patriâ Luſitanâ ſcripſiſſe anno 1568. quæ linguâ Caſtellanâ prodiit; Salamanticæ anno 1570. Italicâ Venetiis anno 1591. in hoc idioma traducta per Horatium Diolam Bononiensẽm dedicata Gregorio XIV. in quibus editionibus nihil, quod ad Matthæum Baſſium attinet, habetur, præter illa pauca, quæ ſuprà breviter diximus in initio num. 31. Apparuit tamen quarta (Author *Orbis Seraph.* dicit: nescio cujus studio) fœcundior editio in eadem Urbe Veneta apud Erasmum Viottam anno 1598. ubi plurima addita ſunt, & mutata, & magno Auctario per multa Capita à 16to usque ad 29num diffunduntur geſta Matthæi Baſſii, ortus, progressus, & incrementa Capucinorum. Author hujus numeroſæ mutationis nullibi ſe prodit, neque unde prodierit tam ſpecioſum additamentum (addit citatus *Orbis Seraphicus*) potuit hætenùs ad plenum inveſtigari. Fides ergo, quæ talibus adhibetur, non Marci Uliffiponenſis eſt, ſed ignoti, de quo ſi quæreretur, cur ſua addiderit Authori alieno, ſcilicet Ordinis Obſervantium ſcriptori? utique ſe ſalvaret per illud, quod l. 1. ff. de Teſtibus dicitur: *nullus idoneus teſtis in re propria intelligitur.*

Num.

Num. 33. Epitome Hierotheana , tentans quoad præmissa refutare Waddingum , dicit Ulissiponensi contigisse , quod ipsimet exposit contigit Waddingo , dum anno 1736. Romæ fuit reimpressus , ubi in marginibus sæpe habentur *additiones aliorum* ; Ast contra hoc stat disparitas : quòd à tempore , in quo desinit Historia Waddingi , alius usque ad nostra tempora illam profecutus sit , qui insuper notamina hinc inde , & additiones ipsis Waddingi scriptis , distinctim tamen , addidit ; & tam dicta operis profecutio , quàm additiones hujusmodi , non auctoritatem Waddingi prætendunt , sed illius duntaxat , cujus nomen Waddingo noviter impresso , & augmentato coinscribitur , sub verbis ; *Operâ F. Josephi ab Ebera* , de quo actum vide Cap. 1. n. 2. & 3. suprâ. Proinde , quidquid Waddingi voluminibus accesserit , nominatum Authorem habet , de cujus fide ex ipso operis augmento posteritas habeat Judicare : nulla equidem timenda videtur S. Congregationis castigatio , nullâque adhuc est hic Continuator defictione suspectus. Contrarium accidit Ulissiponensi , cui additamentum itâ accessit , ut hic illius à legentibus petat Author haberi , cum verus nullibi compareat. Sic ad S. Scripturam postillæ fiunt marginales , sub nomine proprii Authoris , quæ tamen , si ipsi Sacro textui inseruntur , illum corrumpunt.

Num. 34. Contra superiora adhuc objicit

M. Verinus pag. 67. Quòd Observantina Reformatio de licentia Ministri Generalis resurrexerit, Capucina verò orta sit *ex Validiore licentia: utpote, non per Ministrum Ordinis, sed per Vicarium Christi, per ipsummet inquam Pontificem Bassio, & Ludovico data.* Ast, an saltus ille (ut supra visum est contra Ordinis statuta) præstantior sit, vel è contra, non disputo. Interim, sicut initialis S. Francisci Religio, ità & Observantina Reformatio, eatenus etiam per Vicariam Christi ortum habet, quatenus hic, ut approbans, formalis, est omnium Regularum Conditor, & non minùs statutorum supra allegatorum; qui & æquè ordinatè procedit, dum mediantibus subalternis Superioribus, quàm, dum illis seclusis per se ipsum nobiles effectus producit. Hæc tamen in nostro proposito stat differentia; quòd in uno casu Bassius pro se supplicat solo, & solus; in casu autem altero de consensu totius Ordinis (quem Minister Generalis extra Generale Capitulum, veluti in Capite repræsentat) petebatur, non personæ, vel personarum, sed Ordinis Reformatio.

Num. 35. Nihilomiùs post supra citatam objectionem Mod. Verinus loco cit. quoad ortum Capucinatorum immediatè subjungit: *Et hunc contra notissimum, verèque Canonicum Ortum Itinerantes nostri consurgunt, disputant, queruntur, sua verò Religionis incunabula, licèt illis Capucinarum similia, à nemine non probari,*

ado-

adorari que prætendunt; imò à Capucinatorum incu-
nabulis longèssimè differentia, sat altè, & confi-
denter conclamant. R. Imprimis adorationem
Ortus Observantini minime prætendo, utpo-
te, cujus non facio nomen nimis mysteriosum,
nec per miracula dubia ultra modum illum San-
ctifico. Deinde non queritur hic de Ortu S. Con-
gregationis Capucinicæ, sed de primo abitu
Matthæi Bassii, binorùmque de *Essembrano*,
sinè petita ab immediatis Superioribus licentia.
Et nequidem de hoc mei Itinerantes *consurgere*,
disputare, aut *conqueri* voluerunt; sed ad Lucam
Waddingum Adversarium, disputare volen-
tem, remiserunt. Tandem Ortum Capuci-
norum, nedum *Canonicam*, sed & Sanctum,
Venerandumque concedo, absque eo, quòd
primam omnino illius positam occasionem te-
near canonizare; quam equidem (si in suis mo-
dis & circumstantiis bona non erat) Deus in
bonum ita convertit, ut nequidem Sacre hu-
jusmodi Familix data hæc occasio indecòra
sit; prout Filiorum Israël in Ægypto multipli-
cationem Venditio Joseph non maculavit.

Num. 36. Utriusque autem respectivè
Ortus differentiam, citra ullius præjudicium,
sat apertè posuimus in eo, quòd Observantina
Reformatio à præexistente Ordinis Capite se nun-
quam diviserit, novumque ab hoc independens
Caput habere in vanum noluerit. Contra quam
differentiam M. Verinus cit. pag. in prima sua
respon.

responsione frustrà pugnat, & in 2da me erroris arguit ipsemet in æquivocatione laborans: dum Capucinos æquè ab Ordine Minorum vult indivisos, quod ipsi respectu talis Ordinis in tota sua latitudine, & per respectum ad eandem Regulam sumpti, nusquam negavi; ubi proinde contra me, & pro ipso æquivoca non inducunt probationem; quia *illud non probat esse, quod ab eo contingit abesse*, ut dicitur c. 2. de Translat. Prælat. & in l. *neque natales* C. de probat. Interim error à me satis abstergitur suprà Cap. 6. & 7. ubi & pro ulteriori differentia ostenditur, Corpus nostrum Observantinum non in sola *trinciana* Reformatione (circa quam M. Verinus setantopere vexat, & paritates conglomerat) non ponere sua incunabula; utpote, quod sub Leone X. ex quatuor adhuc aliis coadunatum est Ordinis Reformationibus, quarum sectatores Trincianam illam nunquam sunt secuti; & sic in insigni quodam, & admodum notabili Minoritanæ historiæ fundamento, ubique errant illi, qui de Corpore Observantino loquentes, Trincianam Familiam, seu sic dictos aliquando *Observantes de Familia*, olim secundùm quid, sive quoad modum regiminis separatos, considerant, & obtrudunt.

Num. 37. Nescio, qualiter M. Verinus à pag. 77. usque ad 89. sub multiplicibus distinctionum subdistinctionibus, ad summum secundùm

cundum quid concedendum putet, Bassium ad Observantes rediisse. Ego fusio rem disputationem fugiens pro me adduco imprimis Epitomen Hierotheanam ad annum 1537., quæ pag. 280. narrat : „ Interim Matthæus devotionis „ ergò Romam veniens, ac à nostris benevolè „ receptus hospitio (*hoc ipsum & mihi contigit*) „ ut iisdem referentibus discit, declarasse, „ ac decrevisse Pontificem, Capucinatorum habitum non nisi ab illis, qui sub eorum Generali Vicario militant, licitè deferri posse, „ Caputii sui cuspidem ad medium usque pal- „ mum lachrymans abscindit (*cur Capucinis obediendo, sicquæ cuspidem licitè retinendo, lachrymas non temperavit?*) vel, ut alii volunt, „ à Capucinis abscindi permittit &c. „ Ex quibus eruo Imò, Bassium ab anno 1529. (quo Superioritatis Capucinicæ Officium intrà unum trimestre, & accepit, & deposuit) usque ad annum 1537. Capucinis non interfuisse; unde etiam dicta *Epitome* nullam interea de ipso facit mentionem. 2dò, Prout verba indicant, non militasse sub eorum Vicario Generali, nec sub ejus obedientia stetisse; aliàs usum talis Caputii sibi interdictum non putasset, nec nuntium hoc (etiam usque ad lachrymas) ipsi contrarium fuisset; consequenter, ne extra omnem Obedientiam vagaretur, ad Observantes tunc saltè rediisse dicendus est, non indagando, cui nam tempore istius nuntii, & longè ab ante subje-

subjectus fuerit, dum sub Capucinatorum Vicario non militaret.

Num. 38. Ego in meo *Dialogo Contin.* pag. 90. dixeram, quòd *Matthaus Bassius apud Filios, quos Capucinus genuit, non nisi ad 2dum, aut 3tium mensem permanserit.* Quod Verissimum est, si referatur ad tempus superioritatis Officii, quo propriè ut Pater respiciebat Filios. Hunc tamen locutionis meæ respectum, ut M. Verinus excluderet, studio nihil de Paternitate, aut Filiatione addens, sic mea Verba truncata pag. 84. citat, & Virgulat: *Matthaus Bassius apud Capucinos non nisi ad 2dum, vel 3tium mensem permansit;* & sic tandem, me à tramite Veritatis recessisse ibidem pronuntiat; Licet nec ipse satis probet, ipsum post Officii depositionem, ut Capucinum mansisse apud Capucinos. Imò suprà citata Hierotheana Epitome ipsum interea temporis extra Capucinatorum Obedientiam Romam venisse, sufficienter insinuat; vel assignetur annus, quando illam Obedientiam deposuerit, quam Romam non asportavit: vel sub quoniam interea, quà Religiosus steterit, dum Romam veniens *sub Capucinatorum Vicario non militabat.*

Num. 39. Deinde pro stabiliendo meo asserto, quod M. Verinus putat se oppugnare, & quod equidem circa tempus talismodi reditûs ex Verbis meis satis indeterminatum fuit; adduco *Arturum* in Martyrol. Franciscan. ad diem

3. Augusti §. 8. dicentem : „ Matthæus Bassius . . .
 „ hujusmodi Caputium dimisit, & sub obedientia
 „ PP. Observantium rediit; Deinde acceptâ
 „ benedictione Reverendissimi Ministri Gene-
 „ ralis, cœpit, ut prius, varias Regionum Provin-
 „ cias concionando perlustrare. Hinc in Ger-
 „ maniam usque perrexit, ubi anno Christi
 „ 1547. die 27. April. Bello adfuit, quo Ca-
 „ rolus V. Imperator Ducem Saxonix cepit,
 „ & omnium Principum Hæreticorum Copias
 „ fudit, ac prostravit . . . Quod, si in favo-
 „ rem Cæsareæ Majestatis signa tunc in Sole
 „ edita sunt, quæ futura erant indicia Victricis
 „ fortunæ (juxta Florimundum Lib. 3. Cap. 16.)
 „ id profectò ausim attribuere præcibus ipsius
 „ B. Matthæi Bassii, qui tunc temporis, miro
 „ Spiritûs fervore, præibat exercitum, cru-
 „ cem ligneam gestans in manibus, militès-
 „ que Catholicos excitans ad prælium contra
 „ Adversarios, quorum telis nec in minimo
 „ læsus extitit. „ pro quo citat multos Autho-
 „ res, & deinde narrat, qualiter in Italiam re-
 „ versus, cum prædicationi, aliisque piis exer-
 „ citiis incumberet; Venetiis in supremum mor-
 „ bum inciderit in æde Curati Parochiæ S. Moy-
 „ sis, juxta templum S. Marci. Visitationis autem
 „ à quodam Patre Minore Observante, ab eo
 „ auditus est in Confessione, quâ peractâ, paulò
 „ post Spiritum Deo reddidit die Sabbathi anno
 „ 1552. ætatis suæ anno 57. deportatus ad Con-
 „ ventum

ventum Fratrum Observantium, S. Francisci in *Vinea* nuncupatum, ibidem inter suos sepultus est. Quod autem M. Verinus dicit, Confessarium Observantem Bassium interrogasse: cur ab Observantibus recessit, palea est.

Num. 40. Dum autem M. Verinus loc. cit. in nota 2^{do} in Verè redeunte Religioso requirit: *Stare, agere, se vestire, reliquàmque vita Methodum tenere, juxta solitum Religiosa communitatis sua &c.* Dico imprimis, sub talibus Symbolis Matthæum Bassium intrà annum 1525. usque ad 1529. vix per medium annum, & fortè, non ultra tres menses fuisse Capucinum: nam Communitatem facere, ipsis primùm permissum est anno 1528. per Bullam *Religionis Zelus*. Expost Bassius (qui post suprà mentionatam revocatoriam, primò redierat) denuò ad illos accessit, & superior electus fuit; quo sat brevi tempore cum illis stetit, egit &c. ut suprà. Deinde quæro: An ergo nostræ Provinciæ v. g. Missionarii in Hollandia, qui suprà dictis Symbolis non utuntur, non sint veri Recollecti, Ordini, ac Provinciæ incorporati? ubi utique dicendum, quòd sic: aliàs illorum superior ad singula triennialia Comitia cum voto activo & passivo, sicut alii Guardiani, non accederet. Verbo, ut me absolvam: ille est verus, verèque Observantino Superiori subiectus, Ordiniq; incorporatus, & obediens Observans, qui in talibus locis, inque talibus vita,

vitz, & actionum circumstantiis stat, agit, & se vestit, in quibus hujusmodi Superior eum vult stare, agere &c. Minister autem Generalis Observantintus Bassium habere voluit Predicatore, Missionarium, Patrias obeuntem, dum ipsum à Capucinis reducem (teste Arturo supra) datâ cum benedictione Obedientiâ, pro predicatione mittebat, vel saltèm ad petitionem ejus ire permittebat.

Num. 41. Quale autem interim, cujusque formæ Caputium portaverit, de hoc non constat, nisi, quòd Capucinicum (ut superius refert Hierotheana Epitome) deposuerit, vel saltèm, ne ut tale appareret, aut ipsi in signum Capucinice subjectionis foret, absciderit, aut, quantumcunque lachrymans abscindi fecerit. Hæc sunt, quæ illis à M. Verino per duodecim paginas circa reditum Bassii dilatatis, brevius oppono, ne denuò dicat, me paginas voluisse implere: ubi fateor, quòd hinc & inde longius exeam, sed non nisi ab eo ductus, & tractus; Lectoribus interim problema sit, an mihi potius, quàm illi attribuendum sit illud, quod Juvenalis Satyrâ Imâ de opere, sine argumentorum pondere, nimium excurrente dixit: *Scriptus & à tergo nondum finitus Orestes.* Nec non illud, quod in C. l. 2. §. *Sed & aliquid.* Monet Justinianus: *Multò utilius est, pauca idoneè effundere, quàm multis inutilibus* [probam non facientibus] *homines pragravarè.* Non

dubito equidem, quia posset, vellétque M. Verinus mihi nonaginta rationibus probare, quòd non debeam esse prolixus; prout narratur de quodam, cui Papa ob assuetos fusiores sermones, nolebat dare audientiam, quam nihilominus aliquando nactus, dixit Papæ: Non vereatur vestra sanctitas, quòd velim esse prolixus, quia, antequam ad rem veniam, nonaginta novem rationibus probabo, quòd debeam esse brevis. Dum autem mea argumenta, defensionésque in suo *Discursu* pag. 73. Polemicè vocat: *Eruditiones post prandium*; suis fortè prænotaminum prænotationibus reservat dictum Taciti: *omne supervacaneum pleno de pectore manat*. Scit interim, ubi mei Itinerantes religiosum, symbolicumque prandium sumplerint, invitati à F. Semproniano: pro quo vide *Dialogum Cont.* pag. 108.

Num. 42. Pleno de pectore Hierotheana Epitome aliquando pronunciaverat, successionem Hierarchicam (in qua stat Ordinis primatus) si ipsi Observantibus, tunc PP. Capucinis à potiori competere. Ubi dum ego illud à potiori non capiebam, M. Verinus pag. 22. contestatur, R. P. Hierotheo non fuisse sermonem de primatu, sed de *Reformatione, de voto, & de professione*; consequenter subjungit, quòd ipsa simplicitas primis oculis videat, ipsum per hoc in strictiorem sui Ordinis Observantiam, majorémque perfectionem præ Observantibus, sicque à potiori, intendisse.

dille. In cujus Conformitatem pag. 161. dicit, Capucinos *strictius quibusve ceteris ipsam Regulam profiteri*. Quod etiam pluribus in locis referat, & veluti manifestum supponit; Unde per hoc Hierotheanum sensum explicans, & à quæstionata successione Hierarchica recedens, pag. 66. asserit, me frustra timere, & angere propter præreptionem primatûs.

Num. 43. Ubi imprimis respondeo, me nunquam timuisse præreptionem illius, quod in primo meo Dialogo, sinè Capucinatorum mentione, attribueram Observantibus, reflectens ad dictum Horatii: *Primus in Orbe Deos fecit timor*, scilicet vanus vanos. Deinde nescio, an legalis, & Hierarchica Ordinis successio strictiorem præcisè debeat sequi Observantiam Regulæ: quia per possibile contingere posset, quòd Observantes strictiorem adhuc præ Capucinis Observantiam (si illam amiserint) novâ Reformatione universali recuperarent, & deinde exposit PP. Capucini ad altiorem adhuc præ illis perfectionem resurgerent; sicque non vanè, sed verè timenda foret successions Ordinis continua de Familia ad Familiam transmigratio, prout etiam innui in 2do meo Dialogo. Si autem R. P. Hierotheo de strictiori Observantia, & mihi (prout videre est) de Hierarchica successione tractatus erat, frustra me oppugnavit per suum illud à potiori, non versans mecum circa idem objectum. Tandem addo, quòd legalis, & hierarchica Ordinis, ad

modum cujusdam Monarchiæ fundati, successio, non possit in uno Ordine esse, nisi una; ne aliàs Hierarchiæ unitas foret bi-vel triceps, multiplicatis in eadem Hierarchis à se invicem independentibus; sicque iterum ruit illud à potiori saltèm casu, quo Observantibus adhuc partem successionis illius relinquere voluisset; quam equidem totam habent.

Num. 44. Quantum autem ad quæsitum, an Observantes respectu Capucinatorum habeant institutum mitigatum, prout M. Verinus pag. 23. putat se probare? & an Capucini strictius quibusvis Cæteris Minoritani Ordinis Reformationibus Regulam profiteantur? esto, quòd in formula utriusque professionis nullum profus verbulum differentiale inveniam; non respondeo, ne prolatas ab aliis malesonantias reprobans, ipsemet comparationem faciam, meamque alienæ Observantiæ præferam; nam unum idemque reputo, quærere: *quis eorum videretur esse major*, quod M. Verinus pag. 66. à se removens mihi attribuit; & quærere: *quis eorum videretur esse observantior*, quod expansis brachiis ad se attripit, Capucinisque præ observantibus attribuit.

Num. 45. Labet equidem hìc adducere modestissimum, Verissimùmque responsum ad hanc quæstionem de strictiori utriusque Familiæ Observantia, aliquando in scriptis ad requisitionem datum. Cùm enim in Provincia Catalonia, atque etiam (ut refert *Orbis Seraph*, Tom. 2. lib.

lib. 10. cap. 3.) aliquibus Galliā Provinciis FF. Capucini liberè reciperent Fratres Minores Regularis Observantiā ad se transeuntes , nullà habità ratione ad determinationes factas annis elapsis à Paulo III. & Julio III. summis Pontificibus ; supplicatum fuit Ssmo Domino Sixto V. ut de remedio opportuno providere dignaretur , qui , cùm totum negotium commisisset cuidam Congregationi Cardinalium examinandum , Præses Congregationis , qui erat Illustrissimus Cardinalis Antonius Caraffa , Rmo Patri Francisco à Tolosa Ministro Generali tres sequentes quæstiones , ut illis satisfaceret , proposuit.

1ma : Utrum Ordo Capucinorum sit idem cum ordine Fratrum Minorum strictioris Observantiā ?

2da : Utrum Institutum Capucinorum sit arctius , & strictius Instituto Fratrum Minorum Regularis Observantiā ?

3tia : Qualiter intelligendum illud ex Cap. 10.

Regula S. Francisci : Ubiunque sunt Fratres , qui scirent , & cognoscerent , se non posse Regulam spiritualiter observare , ad suos Ministros debeant , & possint recurrere ? Quibus Quæstionibus præfatus Minister Generalis in hunc modum satisfecit :

Num. 46. „ *Illustrissime , ac Rme Domine !*

„ Animo quidem potius obtemperandi præcepto
 „ Illustrissimæ Dominationis vestrā , quàm in
 „ certamen egrediendi cum Rmis PP. Capucinis
 „ (quorum Institutum religiosum , ac refertum

„ orani disciplinâ regulari meritò debet laudari)
 „ me subjiçio, & accingo ad satisfaciendum scrip-
 „ to (prout mandarum est mihi) quæstionibus
 „ ab J. D. V. propositis. Novi enim, quàm durè
 „ ferantur apud Monachos discussiones Quæ-
 „ stionum, quæ subolent magis, vel minùs rigi-
 „ dam, atque strictam vitam; nec facile quis poterit
 „ in definiendis hujusmodi causis effugere suspi-
 „ cionem, vel proverbium, quòd quisque suas
 „ lavat lactucas. Contestor verò Deum scruta-
 „ torem cordium, non mihi subesse animum
 „ laceffendi aliquâ injuriâ RR. PP. Capucinos in
 „ meis responsionibus (quorum Religiosam vitam
 „ semper commendavi) sed satisfaciendi magis
 „ votis J. D. V., ac videndi plus correctam, ac
 „ reformatam libertatem tam liberam, quam
 „ Fratres de Observantia sibi usurpant, transfe-
 „ rendo se ad PP. Capucinos, citra aliquam suo-
 „ rum superiorum licentiam; & quòd etiam
 „ PP. Capucini liberiori animo, quàm opus sit,
 „ in suam suscipiant societatem Fratres nostros
 „ Apostatas: unde quàm plurima incommoda,
 „ & scandala subsequuntur tam Fratribus de Ob-
 „ servantia, quàm etiam præfatis FF. Capucinis.
 „ Quare non possum non instanter, & humiliter
 „ rogare J. D. V. ut consideratis cunctis, quæ
 „ hìc differuntur, de opportuno remedio ad se-
 „ curitatem nostrarum conscientiarum, pacem,
 „ ac quietem communem utriusque Instituti
 „ provideant circa hujusmodi transitum, ante-
 „ quam

» quam cuncta in deteriorem cedant statum.
 » Ut igitur ad responſionem quaſtionum acceda-
 » mus, tres propoſuit mihi J. D. V. quaſtiones,
 » quarum prima eſt: *Utrum Ordo Capucinatorum*
 » *ſit idem cum illo FF. Minor. Regularis Obser-*
 » *vantia?*

Num. 47. Huic Quaſtioni, brevitati ſtudens,
 » reſpondeo, quod anno 1525. F. Matthæus
 » Baſſius Regularis Obſervantiæ Alumnus ſtrictæ
 » vitæ inhians, dedit initium Inſtituto FF. Ca-
 » pucinatorum; ac anno 1528. Clementis VII.
 » Pontificatûs ſui anno 5. illorum Inſtitutum ſta-
 » bilitum eſt, & anno ſequenti 1529. eorum
 » Vicarius Generalis electus eſt, atque ab hoc
 » tempore præfati Fratres diviſi, ac diſtincti ſunt
 » ab Inſtituto Fratrum Regularis Obſervantiæ,
 » ſub ſuo Vicario Generali extra Obſedientiam
 » Miniſtri Generalis totius Ordinis, & ſimiliter
 » ſub alio protectore, Correctore, & Guber-
 » natore: vivuntque ſub diverſa forma habitûs,
 » reguntur etiam ſuis peculiaribus ſtatutis, tam
 » Variis à noſtris, quod facilè poteſt dici, quod
 » ſit diſtinctus Ordo, quatenûs Fratribus de
 » Obſervantia, etiam Recollectis, ſive Diſcal-
 » ceatis, qui ad ipſos accedunt, annum affig-
 » nant probationis, ac ſi eſſent ſæculares: ac tunc
 » demum expleto anno probationis, ad profes-
 » ſionem admittunt. Ex hoc poteſt dici, quod ex
 » nobis exierunt, permanent autem, à nobis
 » diſtincti, ac diviſi, in ſua ſanctitate, ac puri-
 » tate

„tate Vitæ regularis. Est quidem idem Ordo
 „secundum Regulam, diversus verò ratione sui
 „Instituti distincti; cum non subsit unico Mi-
 „nistro Generali totius Ordinis, cui ex Regula
 „tenentur omnes Fratres firmiter obedire, ex
 „cap. 8. Regulæ, & sub uno Protectore ex
 „Cap. 12.

Num. 48. „Quæstio 2da: *Utrum Institutum*
 „*Capucinorum sit ætius, ac strictius Institutum*
 „*Fratrum Minorum Regularis Observ. ?* Dico,
 „quod secundum latitudinem nostræ Regulæ, ac
 „summorum Pontificum Expositionem, Ordo
 „FF. Minorum Regularis Observantiæ constet
 „Fratribus Observantibus, Recollectis, ac Dis-
 „calceatis, qui omnes secundum Regulam uni-
 „cum habent Ministrum Generalem totius Or-
 „dinis; eum videlicet, qui solus dicitur Mini-
 „ster totius Ordinis Minorum ex Declaratione
 „fel. record. Leonis X. quatenus ipse solus, tan-
 „quam successor Legitimus B. Patris nostri Fran-
 „cisci, tenet Sigillum totius Ordinis; & omnes
 „Fratres, qui sub ejus Obedientia militant,
 „dicuntur Fratres Minores Regularis Observan-
 „tiæ. Quoniam autem B.P.N. Franciscus re-
 „liquit in suo Ordine, & sub sigillo, semen suæ
 „puritatis, ac disciplinæ Regularis, & Filios
 „Abrahæ sectatores Vestigiorum Patris nostri,
 „Viros omni Virtute, & religione Cumulatos,
 „qui antiquæ vitæ nitorem, ac rigorem strictæ
 „vita conservarent: antequam PP. Capucino-
 „rum

„ rum Institutum inchoasset, anno 1502. Pater
 „ Marianus Boulier ultra-montanus Vicarius
 „ Generalis, in Generali Congregatione cele-
 „ brata in Provincia Castellæ, ex communi con-
 „ sensu omnium Patrum, humiliores domos, &
 „ ab hominum frequentia magis semotas, & ad
 „ arctiorem vitam magis accomodatas destinavit
 „ in singulis Hispaniarum Provinciis, & Custo-
 „ diis, in quibus Fratres, qui arctioris vitæ de-
 „ siderio tenebantur, commorari possent, eas-
 „ que nuncupavit *domos Recollectas*. Anno verò
 „ 1517. Provinciæ Discalceatorum duæ, nempe
 „ Provincia Angelorum, & Provincia Portu-
 „ galliæ, cum magna rigiditate, & austeriositate
 „ vitæ institutæ sunt. Anno item 1519. Pro-
 „ vincia S. Gabrielis Discalceatorum erecta est,
 „ & anno 1560. Provincia de *Rabida* Discal-
 „ ceatorum, & anno 1561. Provincia S. Jose-
 „ phi Discalc. anno item 1568. Provincia S. Anto-
 „ nii Discalceatorum, & novissimè 1577. Pro-
 „ vincia S. Joannis Baptistæ confurrexit; sic nem-
 „ pe, quòd in Regnis Hispaniarum septem mo-
 „ dò sint Provinciæ Discalceatorum sub obedi-
 „ entia, ac Ministerio Ministri Generalis FF.
 „ Minorum Regularis Observantiæ. Nulla verò
 „ est Provincia, quamvis exigua, quæ ad minus
 „ duos, vel tres Conventus Recollectorum non
 „ habeat, plures sunt, quæ 5. 6. 7. & 8. habent
 „ Conventus, pro necessitate, & desiderio Fra-
 „ trum inhiantium ad arctiorem vitam. Et in

„ hac Religiosissima Familia Cismontana facile
 „ est videre ex statutis editis à Rmo P. nostro
 „ Francisco Gonzaga Ministro Generali totius
 „ Ordinis, ac summæ Observantiæ sectatore ,
 „ pro Fratribus Recollectis, quàm severam, &
 „ strictam in suis Conventibus agant vitam. At
 „ quoniam non decrevi discutere quæstionem ex
 „ sua natura injuriosam, ne videar nostras potiùs
 „ agere partes, quàm alienas, satis mihi videor
 „ fecisse, describendo formam, & Institutum
 „ vivendi Fratrum Recollectorum, ac Discal-
 „ ceatorum viventium sub obedientia Ministri
 „ Generalis Regularis Observantiæ. „ *Hic allega-
 „ vit statuta, quæ omitto.*

Num. 49. 3tia „ Quæstio : *Qualiter intelli-
 „ gendum illud ex Cap. 10. Regula S. Francisci :*
 „ *Ubicunque sunt Fratres, qui scirent, & cog-
 „ noscerent, se non posse Regulam spiritualiter ob-
 „ servare, ad suos Ministros debeant, & possint
 „ recurrere ?*

„ Ad hujus loci exactam expositionem, quam
 „ J. D. V. petit, in medium profetam senten-
 „ tiam Seraphici Doctoris B. Bonaventuræ, qui
 „ præter hoc, quòd mirâ sanctitate, & erudi-
 „ tione nostrum Ordinem illustravit, præcipuam
 „ etiam apposuit operam, ut relinqueret nobis
 „ digestam mentem Regulæ B. P. N. Francisci :
 „ quando igitur in ipsa, quam edidit, Regulæ
 „ nostræ Expositione ventum est ad hunc locum,
 „ dicit sic : *Ubicunque sunt Fratres, qui scirent*

„ per

„ per experientiam, & cognoscerent per Judicium
 „ rectum, non posse in his, quæ Spiritualia sunt,
 „ cum tranquillitate cordis, ut in consortio Mu-
 „ lierum, vel propter corporis necessaria, si ha-
 „ beri non possint alicubi salvâ Ordinis puritatē,
 „ vel propter similia: quòd tunc temporis debeant
 „ recurrere ad suos Ministros, debent quippe Mi-
 „ nistri esse refugium afflictorum, gerentes vices
 „ Domini dicentis: Venite ad me omnes, qui
 „ laboratis, & onerati estis, & ego reficiam
 „ vos. Recurrere igitur possunt eo tempore ad
 „ suos Ministros per se, vel per Nuntium, for-
 „ mâ tamen statutorum servatâ in eundo, quia
 „ istud debitum non est exemptum ab Obedientia
 „ statutorum. „ Hæc Seraphicus Doctor.

Num. 50. „ Ex his verbis licet colligere,
 „ quòd non semper, nec quando volunt, Fra-
 „ tres pro suo arbitrio, habere possunt recur-
 „ sum ad suos Ministros: oportet enim ipsos
 „ primò scire per experimentum, se non posse
 „ in tali loco Regulam Spiritualiter observare;
 „ non enim sufficit ad hoc credulitas, vel opi-
 „ nio. Alterum est, quòd cognoscant illam
 „ impotentiam servandi Regulam Spiritualiter
 „ per rectum Judicium, non autem per per-
 „ turbatum aliquibus occasionibus humanis,
 „ nec per judicium phantasticum. Ultimò
 „ requiritur, quòd Fratres volentes habere
 „ recursum ad suos Ministros, observent sta-
 „ tuta Ordinis: non est enim æquum, ut
 „ Fra-

„ Fratres proprio moveantur arbitrio ad hu-
 „ jusmodi recursum, sed secundum dispositio-
 „ nem statutorum Ordinis. Est autem di-
 „ spositum in Ordine, ac lege sancitum, quòd
 „ Fratres Regularis Observantiæ, sinè licentia
 „ Guardiani, sub pœnis Apostasiæ non egre-
 „ diantur à septis Monasterii, etiam prætextu
 „ præsentandi se Ministro Provinciali. Quòd,
 „ si quærat, quidnam sit agendum, si Guar-
 „ dianus nollet concedere licentiã? Respon-
 „ deo ex mente Seraphici Doctoris, quòd ha-
 „ beat recursum ad Ministrum per nuntium;
 „ quòd, si non potuerit habere commodita-
 „ tem nuntiorum; tunc petitã licentiã pluries à
 „ Guardiano, & assignatã coram eo itã legiti-
 „ mã causã, ut Judicio aliorum discretorum sit
 „ rationabilis, accedere potest ad Ministrum
 „ petitã, & non obtentã licentiã. *Arg. in cap.*
 „ *Licet cum multis similibus de Regular.* Si
 „ tamen à Guardiano, & aliis Fratribus Di-
 „ scretis videretur, quòd talis Frater non ha-
 „ beat legitimam, & rationabilem causã,
 „ præfatus Frater magis credere tenetur sen-
 „ tentiæ communi Patrum, quàm proprio
 „ Capiti, pro quo facit, *cap. I. & cap. ne in-
 „ vit. de Constitutione.* Unde manifestè liquet,
 „ quòd non liceat hujusmodi Fratribus subditis
 „ semper, & pro suis votis, & arbitrio ha-
 „ bere recursum ad suum proprium Ministrum
 „ absque examine, & probatione suæ causæ,

„ & finè licentia sui Guardiani. Multò igitur
 „ minùs poterunt recurrere præfati Fratres Re-
 „ gularis Observantiæ ex propriâ sententia, &
 „ finè licentia suorum Superiorum ad Ministros
 „ extraneos, cujusmodi sunt Patres Capucini.
 „ Unde ex hoc etiam loco Regulæ nostræ in-
 „ terdicitur, & prohibetur Patribus Capuci-
 „ nis libera licentia, & facultas, quam assu-
 „ munt in fuscipiendos Fratres subditos extra-
 „ neos, quorum ipsi non sunt Ministri., Hæc
 „ sunt Illustrissime Domine, quæ &c.

Num. 51. His responsionibus auditis Eminentissimi Cardinales, quibus negotium commissum fuerat, decreverunt, ut Breve expediretur, sicque factâ relatione ad Sixtum V. Pontificem prodiit Bulla, quæ incipit: *Pro ea &c.* sub dato Romæ die 28. Jan. 1586. in qua, sub pœna perpetuæ inhabilitatis ad omnia Officia eò ipso incurrendæ, subque nullitate actuum attentatorum, non obstantibus quibuscunque &c., prohibetur tam PP. Capucinis Observantium receptio, quam his accessus ad eosdem. Licet autem adductarum superiùs duarum quæstionum resolutiones ad præsens non spectarent; omnes tamen hic adduxi, quarum præsertim ultimam poterit benevolus Lector referre ad Num. 25. supra, ubi partes tenui Luca Waddingi, quem *Discursus Polemicus* putat se ibidem refutare, quoad pœnas Apostasiæ à personis quæstionatis nequidem

pro foro fori incurſa. Ex 2da autem reſponſione appareat, qualiter Ordo reſpectivè ad Ordinem ſimilis, imò ejusdem profeſſionis, ad quæſtionem: quis eorum videretur eſſe ſtrictior? oporteat ſuadente Charitativâ Modeſtiâ reſpondere.

Num. 52. Interim adducit M. Verinus pag. 23. licentiam ex Sacra Pœnitentiaria alicui Recollecto, ut ad Capucinos tranſire valeat, datam, in qua habetur, *petitio tua continebat, quòd tu Zelo majoris perfectionis &c.* Ex quibus terminis inferit Capucinos Recollectis eſſe Strictiores. Verùm reſpondeo, Curiam Romanam ſimiles expeditiones facerè juxta allegata petentis, qui utique Zelum majoris perfectionis allegat, qualis etiam hinc inde rationalis eſſe poteſt ex eo, quòd (ſub identitate etiam profeſſionis, atque obligationis ſubſtantialis) alius ad hanc, alius ad iſtam particularis Ordinis alicujus conſuetudinem piè magis afficiatur: ſic unus E. g. invenit ſe magis ad Deum excitari per diurnum, nocturnumque cantum, ſolemniorèmq; divinorum perſolutionem, Ordini Minoritico, uti oſtendimus, coævam; alter, ad Cantum fortè ineptus, plus putat ſe ſubmiſſiore Officii perſolutione erga Deum afficiendum: absque eo, quòd in uno Ordine præ altero, major abſolutè aſſerenda ſit perfectio. Et ſanè (ne nobis ſimilia exempla deſint) P. Bruno Bibeaux, modò in Provincia Recollectina Flan-

Flandrica professus, dum ab ante Leodiensis Provinciae per 20. annos fuisset Capucinus, ante annos circiter totidem, ex simili specificato, & ex variis particularibus allegationibus probato Motivo, fuit pro transitu ad Recollectas licentiatus. Et dum hic Pater mihi nuper in persona aderat, allegata Romae motiva sua mihi in scriptis ostendit; in quibus protestabatur, se (cùm plenus esset viribus) nolle dispensationem, velléque se cum gratia Dei, Regulam S. Francisci integrè ad litteram observare, inter quae motiva per omnia relucebat illud *de intentione majoris perfectionis*. Unum autem penes se non habebat, scilicet copiam impetratae licentiae, quam etiam (ne aliis nimis molestus essem, dum determinatum illius Archivium nesciretur) non studui obtinere; fide tamen Sacerdotis mihi testatus est P. Bruno iste (qui per duodecim ferè annos inter Capucinos antonomasticè appellatus fuit *Charissimus*) quòd præter expressionem illius motivi, bis in illa fuerit expressum: *ad Recollectas Strictoris Observantia*. Ex quo tamen (ob superiora dicta, & sensa mea) pro Strictiori respectivè Recollectorum Observantia non formo argumentum, sed illud à M. Verino ex talibus adductum evacuo, non offensivè, sed defensivè procedens.

NUM. 53. Vacuum similiter est argumentum, quod Magister noster innominatus eadem

pag.

pag. 23. adducit, dum refert, quòd postquam Urbanus VIII. in Bulla: *Injuncti nobis*, decreverat, *Capucinos absque speciali S. Sedis licentia ad Ordinem laxiorem transire non posse*; & quòd Innocentius X. deinde declarasset, Constitutionem illam habere locum *in Congregationibus Ordinis S. Francisci, Minorum de Observantia, seu Recollectorum, seu aliorum Instituti mitigati*. Ex quibus ultimis verbis *Epitome* Hierotheana sustinuerat, Institutum Recollectorum patenter declarari *Mitigatum*. Quòd consequenter M. Verinus defendit, absque eo, quòd rationabiliorem meum istorum Verborum intellectum infringat, vel aliquo argumento tangat, putans sibi sufficere, si verba Hierotheana repeteret; Responderam namque ego, Pontificem, sicut *Congregationes Ordinis S. Francisci* adducit, sic etiam enumerare voluisse omnes *Minoritanas Familias*; unde, dum post enumeratos *Observantes, Recollectos, & Reformatos*, meminit etiam *aliorum Instituti mitigati*, utique comprehendit PP. *Conventuales*, præsertim, cum *Recollecti*, aliique ibidem nominatim enumerati, non sint *alii*, à se ipsis.

Num. 54. Nec obstat, quòd M. Verinus pag. seq. contra hoc adducit dicens: *Quæstio erat, an duo Capucini, Desertores sui Ordinis, ab Observantibus autem recepti, deliquerint in Constitutionem Urbanam, prohibentem, ne Capucini transeant ad Ordinem laxiorem, sine speciali*

ciali licentia Sedis Apostolicæ? Nam imprimis nego Bullæ intentum, vel contentum principale esse, ne Capucini transeant ad Ordinem laxiorem sine licentia Sedis Apostolicæ, in quo M. Verinus suum potissimè fundat argumentum. Cùm enim talis transitus de se, & ex ipsa natura voti, sicque de Jure divino, licet minùs stricto, de *Redditione Votorum*, semper censetur, & extra novam declarationem Pontificiam intelligatur esse prohibitus, talis Bulla actum ageret; quod, si fortè tibi, saltem non mihi est tenendum. Bulla ista Urbani VIII. (quam studio quæsitam, deficiente mihi Bullario, invenire non potui) prohibuerit utique Capucinis transitum ad alium Ordinem, sicut alia superiùs à Nobis adducta interdixit Observantibus transitum ad Capucinos, per quos ego ex hoc minimè intelligo *laxiores*, prout M. Verinus Observantes apprehendit, & deprædicat. Unde & fortè hic transitum *ad Observantes*, & *ad laxiores* venditat pro Synonymis. Rogo interim, ut benevolus Lector Bullam revideat, si eam inveniat; allegationes enim M. Verini, utpote sæpiùs inventi, mihi hinc, & inde non possunt non esse suspectæ, juxta illud (quod alibi oppugnat) *Qui offendis in uno, factus est omnium reus.*

Num. 55. Et ecce! dum hæc jam scripseram, incidit mihi, ut ad ipsam Hierotheanam Epitomen pro cognitione illius Bullæ recurre-

rem. Et cùm M. Verinus Bullam dicat esse datam die 10. Augusti anno 1628. inveni Epitomen ad istum annum pag. 373. referre, qualiter isto anno Urbanus VIII. inhibuerit Capucinis, ne quis eorum nedum ad Ordinem laxiorem, sed & *ad alium quemcunque Ordinem, aut Congregationem, nisi Strictiorem*, transire præsumat; imò ne *ad Carthusiensem Ordinem* quis transeat *sinè Scripta Ministri Generalis licentia*. Quam inhibitionem aliunde ipsi etiam habent Observantes. Videt proinde Cordatus Lector, qualiter noster Dominus M. Verinus in Legem *Corneliam* offenderit, liber interim ab illius Severitate. Quæso mi M. Verine! vel (ut mihi ferè ubique alloqueris) dic Sodes! potuissēsne (si genuinum Bullæ intentum fideliter allegâsses) tale formare argumentum: Bulla prohibens Capucinos ad Ordinem laxiorem transire extenditur etiam ad Recollectos, ergo Recollecti habent Ordinem laxiorem. Verius enim allegante R. P. Hierotheo suprâ citato, Bulla prohibuit transire etiam ad Ordinem, seu Congregationem *Strictiorem*, ex quo manifestè ruit argumentum, quod formâsti, & quod equidem ut formare posses, sensum corrupisti. Si ego more tuo amarem contendere, dicerem Recollectos exinde intelligi Strictiores, utpote ad quos talis intentum Bullæ, transitum etiam ad Ordinem *Strictiorem* prohibentis, erat specialiter extendendum. Patet etiam ex hoc fideliter

deliter relato Bullæ contento, qualiter intelligi petat illud: *aut aliorum Institutum mitigati*; scilicet, nec ad hos, nec ad illos.

Num. 56. Cùm itaque Constitutiones hujusmodi fiant, & factæ sint ad communem Ordinum pacem, ac tranquillitatem, non intendunt pontifices, per hujusmodi illos, ad quos transitum prohibent, declarare *laxiores*; ne aliàs & ipsi PP. Conventuales intelligantur *strictiores*, dum & his transitus ad Capucinos æquè, ac ad Observantes, seclusâ sedis Apostolicæ licentiâ, est, & manet interdictus. Si autem M. Verinus rationabili huic intellectui non velit accedere, credat saltèm pontificibus ex certa scientia declarantibus, quòd Corpus Observantium in nulla unquam Regulæ obligatione admiserit dispensationem, seu mitigationem; imò si quæ forsitan in alicujus imaginativam irrepisset, illam cassant, revocant, & annullant; prout in ipsiusmet Urbani VIII. Bulla, quæ incipit *Sacro-Sanctum*, est videre de anno 1625. quam ad longum adduxi suprâ Cap. 2. N. 33. Et de anno 1679. in alia Innocentii XI. quæ incipit *Sollicitudo Pastoralis*. Cujus extractum legerè poteris ibidem N. 32. Frustrâ proinde obtrudit M. Verinus, Recollectos à pontifice sat apertè declarari *Mitigatos*.

Num. 57. Sicut interim ad hujusmodi transitum potest aliquando dari causa legitima, ità communiter levitati adscribendum judicatur, cùm præsertim parès inter Religiones discurratur.

Pro quo duorum testium omni exceptione majorum juvat hîc adducere irrefragabile testimonium. B. Petrus Nicolaus Factor in Valentina Observantium Provincia Recollectus ad Capucinos, tunc in citeriori Hispania novos, magnâque famâ celebres, quietis, perfectionisque majoris spe allectus convolvavit; Verùm spe frustratus, & ad suos regressus, nec non sæpissimè de utriusque partis differentia interrogatus, ubique Deum esse, ubique Seraphicam observari Regulam, ubique sanctos vivere respondit. Cùm autem super eodem quæsito venisset ad eum F. Lucas de Solas è Provincia S. Gabrielis Observans Discalceatus, transitum ad Capucinos jam gerens in corde secretum; Factor virum aliàs incognitum proprio nomine salutavit, secretumque cordis arcanum integrè propalans, hæc addidit; *Transibis ad Capucinos, sed non majorem ibi; quàm in tua Provincia perfectionem comperiens, citiùs redieris ad tuos.* Stupens Lucas nominis, & secreti revelationem, acquievit aliquando B. Patris monito: sed tandem antiqui propositi tenax, ad Capucinos transiens, & ab iis citò regrediens, Factoris prophetiam integrè complevit. Ità refert *Orbis Seraph.* ex aliis, quos citat. Tom. 2. Lib. 10. Cap. 6.

Num. 58. Addit etiam, qualiter scripserat ad Factorem, adhuc inter Capucinos agentem super eodem transitu Joannes Madritensis ex Provincia S. Joannis Baptistæ Discalceatus, Cui jam ad suos

suos regressus in hæc verba respondit : „ *Jesus*
„ *Maria.* Dilectissime in *Jesu Crucifixo Pater!*
„ *Pax, & amor, & Charitas spiritûs sancti in*
„ *anima tua sit ; Litteras tuas jam ad meos re-*
„ *versus hic in Conventu de Jesu Barchinonensi*
„ *recipio : respondeo, me non amplius inter*
„ *Capucinos immorari ; & quid agendum sua-*
„ *deam, ignoro, nisi, ut desiderium tuum dili-*
„ *gentiùs examines ; quidquid ad perfectionem*
„ *desiderari potest in hac vita, habes, & tenes*
„ *inter Discalceatos. Ora quæso pro hoc ab-*
„ *ominabili Fratre Petro Nicolao Factore, „*

Hæc *B. Nicolaus Factor*, de cujus Canonizatione serîo tractatur in curia. Nec difformiter *B. Franciscus Tornielli Novariensis*, agitatum videns in *Mediolanensi Provincia* suam Reformationem, quietem, perfectionemque majorem sibi compromittens inter *Capucinos*, ad eos transit, *Citiùs* autem spe suâ frustratus, licet honoribus primariis ad commorandum efficacius invitatus, ad suos tamen *Reformatos* redire voluit. Quin & in solemnitate *Corporis Christi* in solemnissima supplicatione, publicam pro antedicto transitu sibi à superiore *Reformato* impositam pœnitentiam lætanter obire, non recusavit. Sic *Petrus de Varisio*, & *Angelus de Mediolano*, sic *Angelus de Vigevano*, & *Benedictus de Marera* in eadem *Mediolanensi Reformatione*, singulari vitæ probitate, rigidiorisque pœnitentiæ zelo conspicui,

ad suos à Capucinis redire voluerunt. Vide *Orbem Seraph.* suprà.

Num. 59. Absit à me, quòd Recollectos, Reformatos, nostròsque in Hispania sic dictos Discalceatos, & Alcantricos scribam Capucinis esse strictiores; quia odiosas comparationes huiusmodi detestor; profiteor tamen, nedum illos, sed & ipsos Observantes (proit & Bullæ suprà Num. 56, adductæ contestantur) ad integram Regulæ Observantiam vi publicæ professionis teneri, idque juxta Declarationes ipsius Regulæ rigidas, & rigidissimas Nicolai III. & Clementis V., obligationes mortales assignantes; juxta quas quidem Declarationes etiam PP. Capucini (teste Hieronymo à Polivio eorum Generali) in suis observantiis regulantur: Author nihilominus *Orbis Seraphici* loco suprà cit. N. 18. de eorum obligatione tenet, ac dicit sequentia: „singula-
 „ riter autem advertendum censeo, quòd, tametsi
 „ in præfatis Clementis VII. & Pauli III. Pontifi-
 „ cum Litteris, dicantur PP. Capucini ad Fran-
 „ ciscanæ Regulæ rigorem vivere velle, quantum
 „ humana fragilitas patiatur, nullibi tamen ad
 „ illius rigorosam observantiam, juxta puriores
 „ Nicolai III. *Exiit.* & Clementis V. *Exivi.* Ex-
 „ positiones Decretales obligantur per mandata
 „ pontificia, sicut Observantes ex prima suæ Re-
 „ formationis Institutione, per repetitas Clemen-
 „ tis VII. & VIII. nec non Gregorii XIII. &
 „ XV.

„ XV. Litteras, & mandata simpliciter obligantur. „

Num. 60. Ulteriùs noster M. Verinus (ut contra quoscunque faciat, vel sakem piè declaret Capucinos Recollectis Strictiores) per integram etiam sui *Discursus Polemici* quaestionem XV. intendit, contenditque probare, usum Syndicorum Apostolicorum, quem tenent Recollecti, non quidem Regulam substantialiter lædere, illum tamen usum, quem habent Capucini, rigidiorum esse, & puriorem; pro eoque adducit duos solummodò modos hujusmodi usûs pro Capucinis, & quinque pro Recollectis, ut rem perfectam habeat. Ad quod breviter respondeo: post Clementem VII. aliòsque Pontifices Innocentium XI. in superiùs allegata Bulla: *Sollicitudo pastoralis*, sub dato Romæ die 20. Novembris 1679. in terminis declarasse, quod *syndicorum Apostolicorum in Ordine Observantino usus non sit dispensatio in Regula; sed modus, à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris provisus pro puriore illius observatione, sive ejusmodi Syndici assumantur ad præscriptum Constitutionum Nicolai III. & Clementis V. sive secundùm Dispositionem fel. mem. Martini V. & Pauli IV. Prædecessorum pariter nostrorum, prout illorum usus singulis Familiis, Congregationibus, Reformationibus, aut Provinciis Ordinis prædicti respectivè fuerit receptus.* Ex quibus sic argumentor; Si nedum duplex usus Syndicorum à Nicolao III. & Clemente

V. dispositus (quem solùm M. Verinus pro Capucinis admittit) sed & alii adhuc tres talis usûs modi sint provisiones pro puriori Regula observatione per Pontifices factæ, & approbatæ; ergo, sive per quinque, sive per duos tantùm modos ad finem, quæ Observatio Regulæ est, tendam, purè profectò, & puriùs incedo. Sicut à simili: sive ad eundem terminum plures mihi dentur & assignentur viæ, sive una tantùm (modò omnes directæ, tutæ, ac puræ irrefragabili iudicio censeantur, & approbentur) per quamcunque illarum incedo, directè, purè, ac tutè ad terminum pervenio: Neque se arctare ad unam præcisè, majoris puritatis, aut securitatis est. Deinde, cùm in hac Bulla Pontifex omnes modos utendi Syndicis Apostolicis indifferenter enumeret, nec provisiones Nicolai III. & Clementis V. (quas Capucini tenere dicuntur) aliorum nominatorum Pontificum provisionibus ob majorem rigorem, & puritatem præferat, sed potiùs quàm supremus Doctor in puritate æquivalentes declaret: nescio, an præferentia à Magistro nostro innominato, quantumcunque absolutè prolata, à iudicio non prævento sit admittenda. Mihi saltem unus in hoc Pontifex plus valet, quàm nonaginta novem modesti verini.

Num. 61. Si quis autem benevolentium Lectorum quoad hæc Minoritanas Observantias curiosus existit; revideat in *Discursu Polemico* pag. 234. expositos quinque modos usûs Syndico-

dicorum Apostolicorum, id est illorum, qui nomine Sedis Apostolicæ Conventus, hortos, Libros, utensilia, quin & Eleëmofynas pecuniarias, vel gratis oblatas, vel honesto, ut Regula loquitur, laboritio [sub quo & Lectiones Sacrorum intelliguntur] recipiunt, & attentè examinet, an 3tius & 4tus modus sub duobus prioribus non comprehendantur: quod enim in posterioribus additur de Vendicatione, & titulo Juris ad Romanam Ecclesiam, propter Fratrum incapacitatem, spectantis, hoc etiam in primo & 2do satis subintelligitur per expressum in iisdem Apostolicæ Sedis *Dominium*, utpote, quod à titulo Juris, & Vendicationis inseparabile est, illúmque sicut species suum genus includit. Neque in 5to modo vera, sed solum apparens est differentia, dum hic modus continet, quòd quæcunque Eleëmofynæ, etiam pecuniariæ Syndico Apostolico sint consignandæ, qui ad requisitionem Fratrum, in eorundem necessitates ità illas expendat, ut, si donans *Dominium*, seu Juris titulum abdicaverit; Syndicus ille agat nomine, & ex *Dominio* summi Pontificis; si verò Dans talium sibi proprietatem adhuc reservaverit, idem Syndicus agat nomine, & ex proprietate dantis: & hæc vocatur provisio Martiniana, quam S. Joannes Capistranus composuit. Non acceptantes verò hanc provisionem, putant securius, puriusque Eleëmofynas hujusmodi per Matres,

vel Patres, aut *amicos*, ut vocantur; *Spirituales* recipi, & exponi nomine dantium; Ast hi, quantumcumque pro diversitate dantium in diversis locis sint multiplicati, debent induere personam Apostolicam, quotiescunque donantes non volunt donatæ Eleëmofynæ amplius habere dominium; ne aliàs dominium hujusmodi, vel derelictum sit, & veluti accidens sine subiecto, vel ad Fratres transiisse censeatur. Sicque illa provisio nec Fratribus plus tribuit respectu talium Eleëmofynarum Libertatis fortè abutendæ, nec donantibus ullum infert præjudicium, utpote, qui, quandiu volunt, possunt illas pecunias habere ut suas; nam & Martinus V. aliique Pontifices dominium talium in se non suscipiunt aliter, quàm sub clausula: *nisi donans talium dominium sibi reservaverit.*

Num. 62. Exposito nunc aliquo modo per M. Verinum quæstionis Systemate, pro assècurandis saltem conscientis Observantinis, absque animo disputandi, dico inò; quòd, sicut Ecclesia Dei, & Christi pro diversitate temporum, & mutatione Statûs ejusdem aliter, & aliter recta, & directa fuit à Spiritu Sancto per summos Pontifices Vicarios Christi: prout ipse Christus Apostolis, & Ecclesiæ promiserat; ita singulari Dei providentiâ, Ordo Seraphicus directus fuerit, & in eo vita Christi, & Apostolorum ejus, sollicitè custodita. Et hanc sollicitudinem, atque curam sibi ex

Offi-

Officio, ut Ecclesiæ Christi Pastoribus incumbere, agnoscunt, & fatentur summi Pontifices, qui ab ipso Ordinis Exordio, continuatâ serie, Regulam declarârunt, prout singuli per ordinem in suis Constitutionibus & provisionibus testantur. Nunc

Num. 63. Dico 2dò, quòd Regula S. Francisci per Martinianam provisionem circa usum Syndicorum Apostolicorum, pro hoc *Statu* Ecclesiæ, & Ordinis facilius, quietius, & securius observetur. *Facilius*, quidem, & *quietius*, quia cum minore distractione, & circa sæcularia occupatione, ac exteriori divagatione, informatur unus Syndicus, de qualitate Eleëmofynæ, de voluntate donantis, & aliis, quæ ex Regula circa Eleëmofynas pecuniarias fervari debent; quàm plures illi substituti dantium, qui subinde intervenire debent, dum expensio Eleëmofynæ requirit, & tractum temporis, & distantem ejus in loca dissita translationem. Ad hanc conditionem Videtur respexisse Martinus V. in Bulla *amabiles fructus*. Ubi se profitetur per suam provisionem nil intendere, nisi *Statum Ordinis prosperè conservare, & Professoribus ejus ab externis, & secularibus curis relevare, ut in humilitatis Spiritu, & contemplationis suavitate, sincerius, & quietius possint Domino famulari.* Dixi quoque *securius*: Quia hoc sæculo nequam depositis Eleëmofynis periculum imminet infidelitatis à multiplicatis
substi.

substitutis donantium; & in Fratribus recurrentibus, ac procurantibus periculum proprietatis, aut receptionis pecuniarum per interpositam personam, ex humana fragilitate, & tenaciori affectu ad habendum, & retinendum. Pro quo etiam facit, quòd quilibet posset sibi eligere amicum hujusmodi spiritualem, sicque ad illum contra Regulam (quæ solis hoc Superioribus concedit) recurrere; personam autem Apostolicam solus Provincialis Superior designat; quæ pecuniam, etiam ad particularem alicujus Fratris necessitatem datam, cum aliis ad communem Conventus necessitatem oblati commiscens, Superioris requisitionem expectat.

Num. 64. Proinde securius, regulariter omnes Eleëmofynæ pecuniariæ, & ad pecuniam reducibiles ad unicum destinantur Syndicum, qui tam à Summo Pontifice, quàm à Ministris, & Custodibus (quorum est ad amicos Spirituales ex Regula recurrere in necessitate) nominatus, & designatus est, ut respectu pecuniarum abdicatarum personam gerat Syndici Papæ, qui earum fit, & est Dominus; & respectu pecuniarum non abdicatarum personam agat substituti ipsius donantis, in quorum respectivè dominio manent, donec sint consumptæ. Et ad hanc conditionem, imò ad utramque, videtur respexisse Innocentius IV. dum dicit, se suam provisionem dare,

ut Fratrum quieti provideret, ne pedes, ut ait, quos lavasse videbantur, affectu, & effectu omnia relinquendo (quod absit) iterum contaminare contingat. Item Martinus IV. in Bulla, quæ incipit *Exultantes*. quam citat M. Verinus, profiteatur, se ad suam provisionem inductum esse, tanquam ad honesta remedia, quibus Ordinis pura Observantia in suo Vigore servaretur, iidemque Fratres... liberius & quietius divinis vacarent obsequiis. Profectò cum summi Pontifices sincerè protestentur, se suis provisionibus de Syndicis, hujusmodi finem in mente, ac proposito habuisse, piè admodum credendum est, divinâ inspiratione Spiritûs Sancti, Seraphicæ Regulæ Observantiam zelantis, & pro temporis exigentia curantis, provisiones illas Pontificum emanâsse. Proinde melius, & securius esse, posteriores illorum provisiones sequi, velut posterioribus Ecclesiæ temporibus congruentius accomodatas, quàm priores, prioribus temporibus pro alia eorum exigentia adaptatas. Et in hoc fundatur æquitas Juramenti, quo olim in Capitulo Assisienti (dum primùm Martiniana prodiit, & publicè per S. Joannem à Capistrano proposita fuit) ejusdemque Capituli Apostolicâ Autoritate Præses, omnes PP. tam Conventuales, quàm Observantes obstrictos esse voluit ad ejus sequelam. à cujus quidem vinculo Martinus V. in Bulla: *Pervigilis*. Ministrum Generalem, nonnullósque alios

Jura-

Juramenti præstiti pœnitentes, absolvit, & dispensavit, sed reliqui, maxime Observantes absolvi, & dispensari noluerunt: & Eugenius IV. Martini V. successor dispensationem à Prædecessore datam sustulit, Vinculum antiquum restituit. & Stabilivit. Quod certè Juramentum (nisi Martiniana provisio aliquâ consideratione fuisset utilior, & melior) nec dispensatione eguisset, nec vinculum ejus revalidari potuisset: Omne enim Juramentum, sicut & votum, ita necessariò est de meliori bono, ut aliàs non obliget, sicut ex communi Theologorum sententia, & Ecclesiæ praxi notum est.

Num. 65. Nec obstat, quòd nonnullæ Provinciæ, imò integra aliquando Observantinorum Familia, Cismontana Martinianam illam, tanquam de relaxatione suspectam recusârint acceptare, id enim provènit ex non sufficienti examine, & ex nimis Scrupulosa prima facie apprehensione relaxationis latentis, quæ reverà non latebat; unde eadem istæ Provinciæ postmodum paulatim cœperunt se retrahere, ac Martinianam amplecti, quod & in Hispaniis fecerunt nostri Discalceati sub rigorosissima Reformatione à S. Petro de Alcantara feliciter introducta; quæ nulli unquam Seraphici Ordinis Reformationi cedere, nec usque modò debet. Et præsertim post Innocentii XI. declarationem suprâ N. 60. adductam, Observantinus Ordo sub Martiniana illa nunc sedet
secu-

securus. Et reverà, quantumvis ipsi PP. Capucini necdum quoad illam censeantur se retractasse, certò, vel à parte rei Martiniãnam observant, vel ad minus censent non improbabilem esse in praxi; sic enim censet P. Leander à Murcia Capucinus in Exposit. in Reg. Cap. 5. ad caput 4. N. 22. ubi quantum ad præsens sic ait: *Sed quæ harum sententiarum sic magis vera, nolo resolvere, sed relinquo iudicio Doctorum, ut quisque sentiat, quod voluerit.* Pater etiam Hieronymus à Politio Capucinus, etsi in sua Expositione in Regulam super cap. 4. Num. 53. dicat: Fratres absque dispensatione Regulæ, & Declarationum Nicolai & Clementis uti non posse Syndico Martiniano, quoad receptionem Eleëmofynarum pecuniariarum; tamen ibidem N. 37. contrarium admittit esse secundum Innocentium, Nicolaum, & Clementem in suis Declarationibus; docetque, quòd huiusmodi pecunia, cuius dominium dans nullo modo apud se vult esse, sit Romana Ecclesia, & auctoritate ipsius Ecclesia in necessitates Fratrum expendatur. Ubi quæri posset: unde talis autoritas influxum habeat in illos, qui Pontificis illam auctoritatem communicantis nolunt provisionem acceptare? satius dicatur, esse quæstionem de nomine.

Num. 66. Contra Saniozem autem Martiniãnz Provisionis intellectum, à Marchantio, aliisque relatum, decipitur R. P. Cyprianus
Crou.

Croufers Capucinus, dum in sua Expositione Lectione Paræneticâ 10. ad Cap. 4. Regulæ docet, quòd uti Syndico Martiniano ad præfens, seu ad actum & tum receptionis pecuniæ, non sit aliud, nisi recipere, absque ulla exceptione, omnes omnino pecunias, nullâ habitâ ratione necessitatis; sive illa sit, sive non sit præfens, sive imminens; sive sit futura, sive sit possibilis, & incerta. Item, quòd inde permissum sit, non solùm Fratribus in communi, deponere pecunias apud Syndicum: sed quilibet in particulari, & ad suos usus particulares, procurare pecunias, quasibi serventur à Syndico. Ex qua suppositione P. Croufers benè infert, quòd hoc sit habere thesaurarium, vel ararii non solùm communis, sed etiam cujuslibet in particulari Præfectum. Et multa similia, quæ prosequendo congerit, & exaggerat. Certè, si sic PP. Capucini Martinianam intelligant, & interpretentur; non miror, quòd illam rejiciant, & reprobent: quia sic intellectam certissimum, & clarissimum est, esse non tantùm contrà Declarationes Nicolai III., & Clementis V. sed etiam contrà Regulam. Ast! sic interpretari Martinianam Calumnia est, & gravissima illata injuria, tum S. Joanni Capistrano, Martinianæ, ut diximus, Conditori, ac toti Familiæ Observantium, tunc saltèm Sanctissimæ, quæ Martinianam acceptavit; imò toti Ordini Seraphico, qui eam nunc passim acceptavit; tum Sanctissimo D. Martino V. & pluri-

pluribus aliis summis Pontificibus, qui provisionem illam, ut Seraphicæ Regulæ per omnia conformem, & puræ ejus Observantiæ congruam, & securam approbârunt. Et hæc de usu Syndicorum Apostolicorum, de quo multi luculenter scribunt, mihi sufficiant.

Num. 67. Lubet nunc accedere ad questionem VI. *Discursus Polemici*, ubi M. Verinus contradictionibus affluens, mihi tales finè ulla reali in me contradictionis apparentia imponit; dicit enim pag. 90. Quòd ego Matthæum Bassium, & Ludovicum Foro-Sempronianum, primos hos Capucinicæ Reformationis Satores, ex Sodalitio Observantino exiisse *max sciam, max nesciam, max affirmem, max negem*; & ut hoc more suo efficaciter probet, dicit, me pag. 16. 115. 132. & alibi perhibere: *Tenendum esse, quòd Capucinatorum Congregatio, potius ex Conventualibus, quàm ex Observantinis prodierit.* Et, ut hujus contradictorium exponat, subjungit: *alibi verò, nimirum pag. 115. dicit: Capucini à nobis exeuntes prerogativam Ordinis non sumpserunt secum. Item pag. 133. Certum est, Patres illos, qui Congregationem Capucinatorum inceperunt, Ordinis Observantini Alumnos fuisse.* Demum adductis hisce verbis meis concludit dicens: *Variante itaque Neo-Historico nostro, Capucini constantius, ac firmitus tenent sequentia.* Et sic tandem Capucinatorum ab Observantibus exitum, & quidem talem, qualem

E e
ego

ego negare nunquam somniavi, veluti sine fine, & quidem perditâ operâ, probat per probatur Imò, 2dò, 3tò, 4tò, & 5to. ut juxta superius dictum, *omne supervacaneum pleno de pectore fluat.*

Num. 68. Dixerim hic, cum bona Venia, quòd videatur M. Verinus propriam contradic-tiorum naturam ignorare; unde fortè etiam fit, quòd suo modo inculpabiliter in talia incidat, seu talia eudat. Sciat proinde, quòd in eandem etiam rem, sub diverso respectu consideratam, & sub tali præsertim explicatam, non cadat contradic-tio: utpote quæ per Philosophum, est ejusdem de eodem, eodem modo sumpto affir-matio, & negatio, quæ non contingit, dum Petrus sedens non stat, stat tamen, si à sede re-surgat. Sanè, ni vanus, & vacuus oppugnator voluisset videri, reflexisset melius ad ea, quæ lo-cis citatis, & alibi, nedum dixi, sed & explicavi dicens, quòd primi Capucini ab Observantibus exierint minus solemniter, sine pulsu campanæ, & sine Vexillo, unus solùm post alterum; à Con-ventualibus autem per modum jam constitutæ Congregationis, solemniter, ac sub conco-mitante Diplomate Apostolico; Unde ego in Dialogo Cont. pag. 136. exponens, qualiter vi suæ Institutionis fuerint Conventualibus sub-jecti, inferendo subjunxi: *Unde hic quilibet arbiter esse potest: An dicenda sit hac Reformatio ab Observantia exiisse, ex eo præcisè, quòd primi*

Patres in Observantia professionem emiservint? An à Conventualibus, quibus ante Congregationem inceptam inscripi fuerunt, quamvis vitam illorum non sint secuti, sed strictissimam Regule Observantiam.

Num. 69. Ubi ego nequidem aliquid determinavi, sed arbitrum constitui pro eo, quid potius dicendum sit, neutrum absolute negando; esto, quod aliter loquendum mihi sit de primis Capucinis, veluti personis particularibus ab Observantia, sine ullo pro tunc adhuc indicio Congregationis constituendæ, & separandæ, nullâque concomitante Bullâ Apostolicâ, exeuntibus, & non nisi Capucinis futuris; quàm e contra loqui debebam de illis ut Congregatis, seu Congregationem jam Constituentibus. Et quidni sub tali consideratione exiverint à Conventualibus solemniter per modum Communitatis, & sub proprio Crucis Vexillo? præsertim dum post centenariam ferè subjectionem à Conventualium Jurisdictione primùm exempti fuerunt per Bullam Pauli V. quæ incipit: *Alias felicis*. datam 28. Januarii 1619. Quibus à tempore suæ Institutionis, & in Congregationem erectionis ita fuerant ab ante subjecti, ut in publicis Processionibus sub Cruce Conventualium incederent, horumque Magister Generalis electum Capucinorum Generalem Vicarium confirmaret, & universam illorum Reformationem in Capite, & Membris visitare, corrigere, atque punire valeret;

sub formis tamen in Bulla Pauli III. præscriptis. In dicta tamen Paulina non habetur, quòd independentem jam factum primicerium suum possint sub titulo *Ministri Generalis* eligere; qualiter solus appellandus veniebat ille, à cuius Jurisdictione ut particulares primùm exiverant.

Num. 70. Objicit M. Verinus pag. 146. Quòd Joannes à Vallibus anno 1334. Gentilis à Spoleto 1350. Trincius 1368. etiam exiverint à Conventualium corpore, tanquam homo A. & homo B. non autem cum Vexillo, & Cruce, adeoque sicut primi Capucini exierunt à Corpore Observantino. Respondeo, imprimis repetitum sæpè virium denuò esse in argumento: negoque, Paulum Trincium, qui Reformationi Fratrum *de Familia* initium dedit, à Conventualibus exivisse, tum, quia tunc adhuc nulli in Ordine Conventuales nuncupabantur; tum etiam, quia ab Ordinis Capite, S. Francisci legitimo, ac Legali successore, cui obedientiam voverat, nec ipse, nec ejus sequaces unquam fuère separati, licèt separatam amplexati sint formam Regiminis, modùmque vivendi sub ejusdem talis Capituli obedientia, & Jurisdictione. Ulteriorem deinde disparitatem habes in eo, quòd talismòdi particularitas vivendi facta fuerit, nedum de licentia, & consensu Ordinis, & Ministri Generalis, sub Ordinis unitate, sed & Ministro Generali nomine Ordinis ad eam urgente, & extimulante; singularitas autem Regiminis subalterni, manente
supre-

supremâ jurisdictione in capite, fuerit introdu-
cta per Concilium Constantiense, approbante
Eugenio IV. Et quis dixerit Paulum Trincium,
vel alium etiam ex prædictis sine obedientia vel
pedem movisse, multò minùs sine superiorum
licentia de Conventu exivisse?

Num. 71. Nunc ad Quæstionem IX. Dis-
cursûs Polemici, simulque de ejusdem nonnulla
alia in Q. XII. exposita gravamina accedamus.
Scripseram ego in Dialogo Cont. pag. 44. defen-
sivè procedendo; quòd Capucini portent Capu-
rium oblongum, ut differant ab Observantibus,
prout Leo X. in Bulla: *Omnipotens Deus*. præ-
ceperat, ut, si contingeret in Ordine Conventua-
lium Reformationem exurgere, hæc notabili
signo externo deberet ab Observantibus differre;
addidique: *Rarbam in sape nutritus, ut osen-*
derent se ex sine sua Institutionis esse Eremitas S.
Francisci. Quod M. Verino ità displicuit, ut
ejus Cliens R. P. Herotheus inter alia etiam Ro-
mæ contra me conquerendum putaverit, ubi
equidem (ad phrasin Plauti) *de meo Capite non-*
dum aguntur Comitia. Et deinde sui Discursûs
pag. 143. inter solita *prænotanda*, reperitæque
Advertenda suam hanc mihi Assertionem oppo-
nit: *Primi Capucini neque unquam fuerunt, nec*
reputari, aut nuncupari Valent Eremitæ propriè,
& strictè dicti. Et hoc probat ex eo, quòd Cle-
mens VII. in Bulla: *Religionis Zelus* de anno
1528. Capucinos ad vitam Eremiticam non sim-

pliciter, & absolute ordinaverit, sed cum addito, & restrictivè, nempe ad talismodi vitam juxta Regulam S. Francisci ducendam.

Num. 72. Ah ! ut quid inutilibus te vexas mi M. Verine, nimium laboriose ? Dic etiam Sodes ! ubi ego unquam memini, quod Capucini ex fine suæ Institutionis fuissent *Eremita propriè, & strictè dicti* ? Ego alios Eremitas non intellexi, nisi illos, qui ad vitam *Eremiticam* sunt instituti, seu qui vitam *Eremiticam* posse licitè, & validè ducere à Sancta Sede petiverunt, & impetrarunt, expedito, hos terminos referente Diplomate. Quod autem, ut dicis, Papa non intenderit vitam *Eremiticam* simpliciter, & absolute, sed quæ insimul juxta Regulam S. Francisci esset regulanda ; benè dicis, & ego tecum sentio ; Unde primos Capucinos non dixi vocatos *Eremitas absolute tales*, aut qualescunque, sed *Eremitas S. Francisci*. quanta non in frivolorum argumentorum fabricatione temporis, chartæque jactura ? Cum autem in citata Bulla : *Religionis Zelus*, simul dicatur, quod ad Fratrum Conventualium Consortium se transtulerint, ac benigne suscepti dictorum Fratrum Conventualium ejusdem Provincia (scilicet Marchiæ) numero, ac consortio aggregati fuerint, debuissent fortè illos *Eremitas S. Francisci Conventualium* nuncupare ; tunc error non in me, sed in Bullarium Romanum conjiciendus fuisset : utpote, quod Tom. I. Bullâ 21. Clem. VII. in titulo præcitatæ Bullæ
 sic

sic habet : *Approbatio Congregationis Fratrum Eremitarum Capucinatorum Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci.* Et in Rubrica ibidem sic notatur : *Isti Eremita nomen Capucinatorum postea sortiti sunt.* Item in Rubrica Bullæ Undecimæ Pauli III. sic dicitur : *Approbatio 2da Congregationis Capucinatorum Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci. . . Hi Fratres Capucini hæctenus Eremita nuncupabantur.* Ubi non additur , sicut nec addidi ego : *proprie & strictè dicti* ; nec tamen etiam restringit addendo : *S. Francisci* , proût ego addidi , magis in hoc innocens , quàm Author , seu compiler istius Bullarii. Hæc nihilominus Rubricâ non obstante PP. Capucini Observantium non minùs , quàm aliunde Conventualium Filiales declarati sunt per Decretum Sac. Congregationis de die 16. Januarii 1679. quod vide suprâ Cap. 7. N. 16.

Num. 73. Paginâ 148. præterdit M. Verinus , primos Capucinos pro vita Eremitica licentiatos fuisse , antequam se subicerent Conventualibus ; unde ibidem de me dicit : *apertissimis erroris convincitur : Capucinos enim non ad annum 1528. ut hîc Neo-historicus pag. 44. in continuato Dialogo fingit , sed anno 1526. obtinuisse licentiam Eremiticam vitam ducendi. . . atque dein priùs , anno nimirum 1572. se ad Conventualium Obedientiam , tutelamque vertisse.* Et tandem concludit : *Id autem sine veritate Lectorem imbuerè , aut errores cum ipso communicare ?*

Verum ignosco ipsi errorem, quo mihi hic errorem imponit: superius enim nesciebat, Imò, ut nesciens erraret, juxta illud: *omnis ignorans non peccat*, per Caput & Collum negabat, Licentiam illam per Cardinalem Episcopum Prænestinum Pœnitentiarum datam, non longè post fuisse revocatam, cassatam, & annullatam. Quod, quia ego ipsi num. 10. supra ostendi, ipsam adducens Revocatoriam Bullam Clementis VII. *Cum sicut accepimus*. recolligat se jam, & permittat me de stabili ejusmodi licentia, non nisi ad mentionatum annum 1528. data, sine errore loqui. Velloqui etiam mihi concedat, de primis Capucinis, ut associandis, de qua associatione nihil unquam comparuit ante dictum annum 1528. Imò, quod magis est, ego (abstrahendo etiam ab omni hujusmodi intellectu) totum illud medium, seu spatium inter primam, & secundam licentiam, satis fideliter retuleram, ipsiusque primæ ante annum 1528. datæ licentiæ memineram dicens: *Matthæus à Basso 1525. & alii quidam* (hic satis subintelligi poterat *ad annum 1526.*) *apud Observantes professi à Clemente VII. pro se obtinuerunt licentiam, cujus deinde anno 1528., postquam revocata fuisset, renovatio facta est &c.* renovatio enim supponit datam; ubi iterum patet, quòd mea verba non satis fideliter adduxerit: Si enim verba mea, uti supra jacent, produxisset, non nisi ad risum talem mihi insultum facere potuisset; unde veritatem meam imper-

perfectè protulit, ut falsitas appareret contra illud, quod Glossa in Clement. Constit. de Election. ait: *Veritatem in toto tacere interdum melius est, quàm non perfectè dicere.*

Num. 74. Adilla, quæ M. Verinus in citata sua Quæstione IX. partim inter notanda, & advertenda explicat, partim etiam, quasi recapitulando in R. imò ad object. imam adducit dicens: *Vides itaque, quòd sicut Capucina, ita & Observantina Congregatio suis in initiis, vitam Eremiticam juxta Regulam Minoritanam assumpserit; & dum alibi adducit, qualiter etiam primi Fratres de Familia Eremitiorum Fratres dicti sint; Respondeo imprimis, me vitam Eremiticam PP. Capucinis non tam objecisse, quàm illorum ad pedes Domini vocationem laudasse; unde & adduxi ex Bulla Gregoriana, quæ ipsis Confessionum exceptionem interdixerat, pulcherrima illorum elogja. Deinde dico, Regulam S. Francisci prædicationem potiùs, quàm vitam Eremiticam intendere; unde & de Prædicatoribus speciale continet Caput, de Eremitis nihil; esto omnimodè concedendum sit, quòd vita Eremitica cum eadem maneat compossibilis, saltem respectu aliquorum Fratrum, quo sensu proinde intelligi debet illud: *Vita Eremitica juxta Regulam Minoritanam.* Tandem primi Fratres de Familia, sub ductu F. Pauli de Trincis, Eremitioris, seu separatis tuguriis solum inhabitant de simplici licentia Ordinis, & Ministri Ge-*

neralis ; non autem vi alicujus pontificiæ Institutionis , per modum novæ , & separatæ Congregationis ad vitam Eremiticam destinatæ ; ubi proinde in paritate magna est disparitas ; quam ego equidem non dedissem , nisi postulatus , solúmque , ut ostendam cum Martha posse Magdalenam sine divisione in eadem domo morari , ubi tunc , & Dominus pascit , & pascitur : dum stante in aliquibus contemplationis dulcedine , per alios etiam proximus ex eadem domo adjuvatur ; unde & de S. Francisco , quantumcunque contemplativo , & nihilominus omnibus omnia facto , canitur in ejus Officio : *non sibi solis vivere , sed & aliis proficere , vult Dei zelo ductus.*

Num. 75. Pro fine hujus Capituli unum adhuc discutiendum restat , quòd M. Verinus mihi summopere improbat ; dum scilicet primos Capucinos , nedum dixi ex fine primæ Institutionis suæ Eremitas fuisse ; sed & barbam alere ipsis asserui esse concessum , ut se Eremitas ostenderent , videlicet S. Francisci : quam proinde causalem (ac si jus gentium quodammodo violâssem) repellens , pag. 158. ait : *nec ex ulla ratione , nec ex Apostolico Brevis , nec ex probato , & à partium studio alieno scriptore P. Joannes Matare ostendere poteris , Capucinos idcirco nutrire Barbam , ut se ex suo instituto (ego posui ex fine suæ institutionis) Eremitas esse demonstrant.* Et subjungit : *Verùm prout plures alios continuata , ac continuantis*
Cba-

Charitatis hujus errores, ut à & hunc transire sinamus. Suas demum è contrario alias rationes substituens, dicit, Clementem VII. voluisse, Capucinos barbam nutrire, imò, ut assimilarentur Conventualibus, quibus, tunc temporis Barbatis, subiciebantur, & ut magis differrent à rasis Observantibus. Adò id Papam voluisse non ad instantias, sed motu proprio, ut noviter suscitata Seraphica proles eò plenius suum Patrem representaret: S. Franciscum namque ad exemplum Christi, & Apostolorum ejus nutrisse barbam, probant ejus Roma, Assisi, alibive exstantes effigies, ac confirmat gravissima Bartholomei Pisani Authoritas dicentis, quòd S. Franciscus habuerit Barbam nigram, pilis non plenè respersam. Et prosequitur: Ex quibus qualibet partialitas capit, quòd Capucini barbam non deferant, quia ex instituto Eremita sunt, sed quia Seraphicum suum Patrem, cujus legitimi, & genuini sunt Filii, intùs, & foris, quantum ipsi per Dei gratiam licet, imitari, ac representare contendunt.

Num. 76. Quibus tam fiducialiter dictis imprimis opponantur verba, per quæ M. Verinus contra meum incidentale assertum agere incipit, scilicet: *Nec ex ulla ratione, nec ex Apostolico Brevi, nec ex approbato, & à partium studiis alieno Scriptore D. Modestus Verinus ostendere poterit, Pontificem talia motiva, & præsertim ultimum respexisse.* Quantum deinde ad rem:

ego

ego inculpatè putaveram, illa, quæ Cle-
 mens VII. in sua Concessione tam luculenter
 conjunxerat, me etiam per causalem particulam
Ut posse conjungere, veluti relationem aliquam
 ad invicem dicentia; quam relationem, uti &
 causalem facillè patiuntur ea, quæ adinvicem
 quadrant, prout est vitam Eremiticam duce-
 re, & barbam alere. Quia tamen M. Verinus
 nedum rationem, sed & probatos Authores
 pro hoc postulat: Ecce *Arturus* ad diem 3. Au-
 gusti §. 19. eandem relationem statuens, sic
 ait: „ Quoad barbam verò clarè deducitur à
 „ primitiva nostra Religione Seraphica, ne
 „ quaquam in usu fuisse eam nutrire, nisi solis
 „ Eremitis: prout fecit F. Elias anno 1230.,
 „ quo, dum absolveretur à Generalatu Ordini-
 „ nis, secessit in Eremitorium Cortonense. Et
 „ idem PP. Capucini egerunt, dum *Eremita-*
 „ *ram* nomine initium dederunt suæ Congre-
 „ gationi; de qua Waddingus Tom. I. ad an-
 „ num 1227. §. 64. & ad annum 1230. §. 12.
 „ ex Mariano, Marco Ulysiponensi I. part.
 „ Lib. 2. Cap. 25. & aliis. Hæc Arturus in
Martyr. Francisc.

Num. 77. Deinde non minùs in primis PP.
 Capucinis, quàm in Eremitis Camaldulensi-
 bus, quibus sese ab initio adjunxerat, relatio
 præfata asserenda videtur; præsertim, cum
 in Libro, cui titulus: *Romualdina, seu Eremiti-*
tica montis Corona Camaldulensis Ordinis Histo-
ria.

via. pag. 134. Cap. 14. hæc leguntur Patrum
 Capucinatorum elogia: „Hoc proinde scien-
 „ dum est, ex illa prima cum nostris Eremitis
 „ brevi conversatione, semper inter utramque
 „ Religionem quandam radicalem mansisse
 „ mutuam Charitatem, & Sanctissimam ami-
 „ citiæ conjunctionem. Item à nostris qua-
 „ dam sibi peculiariter, & communiter ser-
 „ vanda assumpsisse; quale est barbam oblon-
 „ gam deferre, nec non sinè Cantu, solâque
 „ distinctâ pronuntiatione divinas laudes per-
 „ solvere, & quædam alia. „ An autem Ca-
 „ maldulenses Eremitæ ad imitationem Christi,
 „ & Apostolorum ejus, nutritionem barbæ cum
 „ vita Eremitica conjungendam putaverint, hoc
 „ ibidem non additur; fortè quia & prominentes
 „ à Capite Capilli ad talem Christi Domini imi-
 „ tationem possent æquè ordinari. Ibidem etiam
 „ abstrahitur ab illò: an primi PP. Capucini à
 „ Camaldulensibus (quibus se anno 1526. con-
 „ junxerant) recedentes, & sese anno 1527. Con-
 „ ventualibus subjicientes, barbam jam tum
 „ nutrire inceperint, antequam per Bullam:
 „ *Religionis Zelus*. Clemens VII. id ipsis con-
 „ cessisset. Saldem in illa Bulla non fit mentio
 „ *motûs proprii*, quo suprâ M. Verinus dicit, Pa-
 „ pam facultatem nutriendi barbam concessisse,
 „ & non ad instantias: quod si etiam verum esse
 „ permittatur, Judicavit forsitan Pontifex in pe-
 „ titione Vitæ Eremiticæ, de qua Bulla satis me-
 „ minit

minit, nutritionem barbæ contineri; unde ad petitionem unius utrumque concessit. Patet, saltẽm illos nutritionem barbæ ab antiquitate **Minoritica** non mutuâsse, si, ut allegata historia dicit, à **Camaldulensibus** istam consuetudinem acceperint.

Num. 78. Probatur insuper mea pars ex non subsistentia Rationum suprâ à M. Verino allegatarum. Prima enim ratio, de intenta per Pontificem Capucinorum cum Conventualibus assimilatione in Barbæ nutritione non ligat: quia, licet Conventuales tunc temporis barbati incederent, dubito tamen, an barbam oblongam portaverint, quod propriè est **barbam alere, & nutrire**. Multò minùs admittenda videtur 2da ratio, Papam scilicet nutritionem barbæ illis permisisse, ut eò plenius S. Patrem representarent. Præterquam enim, quòd hoc nullibi ex Diplomatis tenore constet, ostendam inferiùs clarè, & evidenter, nec S. Franciscum, nec primævos Ordinis Patres barbam nutritivisse. Cui non obstat allegata Bartholomæi Pisani Authoritas, quòd S. Franciscus **habuerit barbam nigram**, quia non addit: **oblongam**, seu **nutritam**. Et cum S. Pater utique non fuerit studiosus Observator rasuræ, sicut nec Cultor barbæ, poterat de facili barba ejus nigra apparere, dum illam potiùs neglexit, quàm ex professio, seu veluti ad imitationem Christi spectantem, aluit, ac nutritiv. Ex quo
etiam

etiam fundamento obviatur effigiebus, & picturis, quantumcunque antiquis, quæ equidem S. Patrem, vel potissimum sine barba, vel saltèm cum non oblonga repræsentant. Antequam verò circa hoc id, quod Juris & facti est, exponam; protestor, me sequentem dissertationem non assumere, quasi volens in minimo RR. PP. Capucinatorum Sanctam, & ab Ecclesia specialiter indultam, & approbatam consuetudinem censurare, sed solum (ut ostendam, Observantes per suam rasuram à primæva Ordinis methodo non deflexisse) adducam ea, quæ ab Ecclesia Romana (ad cujus ritum, & Ordinem S. Franciscus Institutum suum speciali Regulæ præcepto alligavit) tam ante, quàm post Ordinis institutionem fuere circa rasuram Clericorum constituta; pro ducturus deinde antiquissima circa eandem rasuram Ordinis monumenta.

Num. 79. Ortum est aliquando in Ecclesia à Græcis excitatum disturbium; Cùm hi prætenderent Culturam barbæ, ad imitationem Christi Domini, ejusque Apostolorum spectare, sicque à Clericis, & à Romano præsertim Pontifice omnium Ecclesiarum Patre, esse imitandam. Atque hanc Græcorum sententiam circa annum 866. sese cum pertinacia movisse, & sequentibus sæculis reassumptam fuisse, colligo ex sequentibus. Nicolaus Papa I mus, qui Imperatore Ludovico Juniore Augusto Ecclesie

fia præfuit, Epistolâ 70. ad Hincmarum, &
 ceteros Episcopos in Regno Caroli (ut refert
 L'abbé in Collect. Concil. Tom. 9. Col. 1489.
 Litt. D.) sic scribit: *Graci Latinos, quin & re-
 prehendere satagunt, quia penes nos Clerici barbæ
 radere suas non abnuunt.* In Concilio etiam
 Carthaginensi 4to, & 5to, aliisque in Variis
 Provinciis Occidentalibus celebratis, præci-
 pitur Clericis rasura barbæ, prout refert eru-
 ditus P. Ludovicus Tomassinus in sua *Disciplina
 Ecclesiastica*, de Benef. Lib. 2. Cap. 37. & seqq.
 Fortè & contra Clericos, hisce Ordinationibus
 non obtemperantes, agit S. Bernardus serm. 65.
 super Cant. Idem Tomassinus loc. cit. Cap. 41.
 refert, S. Gregorium VII. circa annum 1074.
 Rescripto suo mandâsse Archi-Episcopo Ca-
 gliariensi, ut sub pœna Confiscationis bonorum
 cum toto Clero se raderet, ad normam (adde-
 bat) *totius Occidentalis Ecclesie, qua ab initio
 fidei Christiana barbæ radere consuevit.*

Num. 80. Et hæc fuit Clericorum Disciplina,
 sicut ante institutionem nostri Ordinis
 Zelata, ità & ex post continuata; Unde etiam
 S. Carolus Borromæus pro abusu ejusmodi ex sua
 Diœcesi eliminando ad Clerum Mediolanen-
 sem dedit Pastorales Litteras Zelo plenas, mo-
 nens, ut barbam radant *juxta Statum qti Con-
 ciliî Carthaginensis, & S. Gregorii Papa VII. nec
 non juxta consuetudinem, ut ait, antiquissimam
 Ecclesie Occidentalis, qua & in Mediolanensi
 præser-*

praesertim Ecclesia nostra ab illo tempore extitit observata, prout fidem nobis faciunt tabulae ab antiquo depictae. Vide Tomassinum loc. cit. Ex quibus patet, consuetudinem illam nedum esse antiquissimam, sed & partem constituisse Ecclesiasticae Disciplinae, ut tenet Magnus Gerson apud Tomass. cit. Demum qualiter saeculo undecimo efferbuerit Graecorum isthaec pertinacia, scribit Baronius ad annum 1054. in principio autem sequentis saeculi, scilicet anno 1119. in Concilio Tolosano Can. 10. sub poena usque ad eam excommunicationis prohibitum fuit Clero Occidentali barbam alere. In Concilio tandem Florentino in causa Graecorum eadem obmovebatur quaestio, & ipse Patriarcha Constantinopolitanus in sua Apologia Graecis exprobrabat Vanitatem suarum querelarum inter alia scribens: *Vultis reprehendere Romanum Pontificem, quare? quia Latinus est, & barbam radit... non, quia peccator est, recusatis ipsi obedire, sed quia Latinus est, & barbam rasam habens.*

Num. 81. Interim Graeci in illo Concilio, Hareticis dogmatibus depositis Romanae Ecclesiae uniti, seclusam, & protestatam contumaciam, in aliis suis ritibus permitti sunt manere, scilicet: quod celebrent in fermentato; quod baptizent sub hac forma: *Baptizetur servus Dei N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* Quod ordinati in sacris utantur Matrimonio

contracto ante susceptionem Sacrorum Ordinum; quòd *nutriant barbam*; & quòd Sacramentum Eucharistiæ sub utraque specie etiam parvulis dent, cum protestatione tamen, Christum sub qualibet totum contineri. Ità *Nauclerus* Præpositus Tubingensis in sua Historia ad annum 1437. in fine. Cæterum inter Romanos Pontifices de solo Julio II. (cujus ex Surio historiam M. Verinus allegat) legitur, quòd barbam permiserit crescere per annum ante mortem suam. Post hunc Leo X. in Concilio Lateranensi pro Ecclesia Occidentali renovavit prohibitionem, ne Clerici nutriant barbam; ante hoc Concilium B. Angelus de Clavaſio (de quo nostrum Breviarium) Scripserat suam *summam Angelicam*, in qua Verb. Clerici IV. quærens, an Clericus nutriens barbam peccet mortaliter? respondet affirmativè, quia, inquit, potest excommunicari *c. si quis. de Vita & honest. Cleric. dist. 24.* Tandem Illustrissimus Sarnelli Tom. 1. *Litterarum Apostolicarum* Litterâ 12. ad Abbatem *Camillum de Notariis* datâ tenet, usum illum Græcorum esse contra modum incedendi Apostolorum Principis S. Petri; & dum ei antiquissima imago S. Petri in vinculis fuisset opposita, in præfata Epistola respondet: *Non ostendatur imago S. Petri barbata: nam tempore, quo Sanctificabat carcerem, tonsorem non habuit, atque insuper, si imago illa benè consideretur, apparet, barbam post rasuram crevisse,*

viffe, pro illo, quòd curta fit, & aequalis in Gyro. Doctor gentium Paulus pro tempore quidem incesfit intonsus, propter Votum Nazaraeatis, quòd, ut ostenderet, se jam complevisse, tonsus est in *Cenchris* Vide Cornelium à Lapide sup. Acta Apost. Cap. 18. Vers. 18.

Num. 82. Rebus itaque in Ecclesia Romana quoad Clericos sic stantibus, non videtur, quòd S. Franciscus, qui Ordinem suum omnimodè tali Ecclesiae subiecit, & conformem voluit, Fratres suos contra communem Ecclesiae prohibitionem, verbo, vel exemplo Jusserit nutrire barbam; vel sanè si nutritionem hujusmodi in sui Ordinis Clericis voluisset, atque etiam, quantum ad hoc, imitationem Christi, & Apostolorum ejus intendisset, speciali pro hoc licentiâ indiguisset; de qua nullibi constat; quin potius innotescit contrarium nimis evidenter ex eo, quòd nonnulli ex primis ejus Fratribus, dum de Institutoris Obedientiali mandato, ad piscandas Barbarorum animas Marocum proficisci volebant, pro suarum securitate conscientiarum ab Honorio III. ipso met Minoritanae Regulæ Approbatore, Vivente adhuc S. Francisco, hanc sibi specialiter petendam putaverint, atque etiam impetrayerint Apostolicam Provisionem, ad Fratres Minores, & Prædicatores directam sequentis tenoris:
 „ Provido consilio interdum mutatis habitum,
 „ *barbam nutritis, & comam.*.. Cùmque in

„ terra illa gratis non possitis Victualia inve-
 „ nire... Urgens necessitas vos compellit
 „ Charitative recipere, sed parcè, denarios.
 „ Unde, cùm hæc sint contra Ordinis vestri
 „ Statuta... humiliter postulastis, Vestrae su-
 „ per his à Sede Apostolica subveniri conscien-
 „ tiæ, atque famæ. Cùm igitur... Nos
 „ laudabile opus vestrum, piùmque proposi-
 „ tum attendentes, Vestris supplicationibus
 „ inclinati, super prædictis (*tribus scilicet supra
 „ memoratis, & utique in petitione adductis*)
 „ Vobiscum in illis Regionibus, quamdiu præ-
 „ scripta vos arctat necessitas, & invitat utili-
 „ tas, misericorditer dispensamus &c. Da-
 „ tum Laterani 16. Calendas Aprilis, Ponti-
 „ ficatûs nostri anno 10. Apud Waddingum
 „ Tom. 2. Edit. Rom. ad annum 1226. Num.
 „ 64. Et in Orbe Seraph. Tom. 1. de Mission.
 „ pag. 558.

Num. 83. Hanc Provisionem Apostolicam
 (ut unum confirmetur ab alio) constat in Reli-
 gione nostra primò ad usum deduxisse nostros
 quinque Sanctos Protomartyres (de quibus 16.
 Januarii) Videlicet Berardum, Petrum, Ad-
 jutum, Accursium, & Ottonem; quos ad S.
 Patris viventis mandatum Marochium cum im-
 petrata superiùs memorata Provisione Aposto-
 lica proficiscentes, Domina Sancia Sancio 1 mi
 Regis Portugallia Filia benevolè receptos, cu-
 ravit vestiri modo sæculari, sciens, quòd aliàs
 terram

terram illam intrare non permetterentur, rogavit, ut apud se tam diu morarentur, donec *Barba illis cresteret*. Vide Chronic. part. 1. Lib. 4. Cap. 4. N. 4. Refert item Chronica Ord. part. 1. Lib. 2. Cap. 25. Num. 68. Qualiter S. Franciscus in fervore Spiritus fuerit perturbatus ex eo, quod Frater aliquis per singularitatem, quâ inter alia barbam nutriebat, Scandalizasset, & ad indignationem concitasset Episcopum; prout refert, & citat Author Apologiae contra Rationes Historicas Antonio Lucci adscriptas Tom. 1. Lib. 5. Cap. 8.

Num. 84. Et si M. Verinus ad effigies velit, idem Author loco citato (postquam ibidem appellaverat ad Cumulum antiquarum imaginum, authenticè exhibitarum in Libro, cui titulus: *Fiume del terrefire Paradiso* Authoris impartialis) ad ocularem visum populi Romani pariter appellans, adducit: qualiter in celeberrimo Hospitali S. Spiritus in Saxia, per Sixtum IV. restaurato, & ampliato, depicta habeatur vita praefati Pontificis ad Pontificatum assumpti ex antiqua, & indivisa Communitate Minoritica, in qua fuerat Provinciae primùm Romanae, deinde totius Ordinis Minister; ubi inquit, repraesentatur dictus Pontifex gradatim, ut Minorita privatus, ut Superior, ut Minister Generalis, ut Cardinalis, ut Papa; atque in omnibus illis repraesentationibus apparet in habitu Observantino cum Clericali tonsura,

& vulturaso. Et tales picturas, si non vivente isthoc Pontifice, saltèm non longè post mortem ejus, factas testantur periri, colligiturque ex eo, quòd easdem referat Vetus Liber *Memoriale Ordinis Minorum* dictus, qui postmodùm insertus fuit Libro, cui Titulus *Firmamenta trium Ordinum*, edito Parisiis 1502. ante divisionem Ordinis. Apud Firmamenta part. 1. fol. 36. Huc facit, quod Cap. 2. suprà adduximus, modernum scilicet Sanctissimum Dominum nostrum Benedictum XIV. dum dignissimum adhuc Promotorem fidei ageret, dumque in processu B. Andreae de Conti, pro parte Conventualium obmovebatur pictura, in qua idem Beatus cum barba repræsentabatur: statim allegasse in contrarium picturam aliam à Discipulo vetustissimi Pictoris Giotti depictam, atque Florentiæ in Sacristia S. Crucis existentem, quæ eundem Beatum in habitu Observantino sinè barba, & coma exhibebat; quæ Cap. seq. N. 5. adducemus ex authentico.

Num. 85. Et quanquam antiqua statuta Ordinis nullam de rasura faciant mentionem, utpote quæ propter assuetum communem Clericorum modum (quem Fratres sectabantur, & pro lege habebant) tunc erat superflua; Statuta tamen Julii II. apud superiùs citata *Firmamenta* part. 3. fol. 4. relata, cavent: *Fratres comam, vel barbam non nutriant.* Quod Statutum ob nonnullorum potiùs abusum intelligitur innovatum,

tum, seu explicitè positum, quàm intelligi, aut capi valeat, quòd Conditores talium Statutorum, per tam modica verba, nullâ additione convenientiarum circumstantionata, communem ab ante, atque à primævis Ordinis Patribus derivatam nutritionis barbæ consuetudinem voluissent ex Ordine tollere. Quod argumentum saltem ligat, si conjungatur cum illis, quæ supra, tam de Disciplina totius occidentalis Ecclesiæ, quàm de statu Ordinis adduximus. Ubi iterum protestor, me similia non adduxisse in gravamen Sanctæ Congregationis Capucinicæ, utpote, quam Orbis Christianus mecum colit, ac veneratur, tanquam ab Ecclesia in laudabilissimis suis Observantiis institutam, & sub maximis præconis confirmatam; dum Clemens VII. id (quod aliis, seclusâ speciali concessionis mentione, existebat prohibitum) ipsi in mortificationis, specialisque sui contemptûs indicium, & tanquam aliquid Vitæ Eremiticæ conveniens expressiùs concessit. Ast! non excludantur rasi Observantes ab exteriori in hoc imitatione S. Francisci.

Num. 86. Addit M. Verinus cit. pag. 199. Quòd Capucinatorum per Apostolicam Sedem approbatæ Constitutiones præscribant, barbam esse nutriendam ad exemplum Christi, Apostolorum, & antiquissimorum Ordinis Seraphici Patrum. Ad quod cum reverentia ad istas Constitutiones non minùs, quàm ad approba-

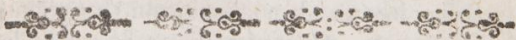
tionem Apostolicam (quibus sua est integra Sanctitas) Respondeo: imprimis non fore prohibendum, aut improbandum Clericis S. Petri, si piâ quâdam reflexione dicerent, se prominentes Capillos portare ad imitationem Christi; modò singularis aliquis pro illis scribens, per hoc quodammodò non insultet aliis, qui per rasuram capitis æquè prætendunt imitationem Christi, Coronam spineam portantis, crinibus ipsi potissimum evulsis.

Num. 87. Deinde dico: ex hoc non sequi, nisi quòd RR. PP. Capucini licetè, imò ex pietate intentionis etiam sanctè, & sanctissimè Barbam deferant; non verò, quòd id ad veram, seu specialiter intendendam Christi, aut S. Francisci imitationem spectet. Nec pro hoc facit Papalis talium statutorum approbatio, quæ hisce majus robur non adjicit, quàm Doctrinæ, vel scriptis alicujus Doctoris, vel Sancti, quæ esto universaliter approbata existant autoritate Apostolicâ, hæc tamen non cadit super omnes Syllabas, superque omnia verba, & propositiones, sed scripta hujusmodi, vi Generalis approbationis, demtaxat declarantur utilia, & commendabilia. Pro quo multa possent adduci exempla, ex quibus sufficiat unum: In Concilio Romano septuaginta Episcoporum sub Gelasio Papa anno salutis 444. post Decretum super Libros Apocriphos, à Gratiano in Canone: *Sancta Romana*. Dist. 15. relatos, fuerunt universaliter approbata opera

SS. Cypriani, Hieronymi, Augustini, Variorumque adhuc aliorum Scriptorum Ecclesiasticorum; Verum hanc ipsam, quantumcunque Generali, & illimitatâ approbatione, non censentur approbata ea, quæ Episcopus ille Carthaginensis in nimio suo fervore scripsit de rebaptizandis Hæreticis. Neque in Hieronymo, & Augustino approbata censetur controversia, quam adinvicem habuerunt circa reprehensionem Pauli ad Petrum; ne aliis Concilium in duobus Scriptoribus approbasse dicatur contradictoria. Si proinde approbatio operum dogmaticorum cum multa sit discretione consideranda; multò magis id observandum in approbatione statutorum alicujus Religionis: ubi, quæ legis sunt, distinguenda veniunt à simplici narratione, piæque reflectione ad legem non pertinente.

Num. 88. Pro Clausula tam M. Verino, quàm quibuscunque super hoc primò disputare incipientibus dicit Reverendissimus olim super Nationem nostram Germano-Belgicam Commissarius Generalis *Jacobus de Riddere* illud, quod Boverio talem Christi, & Apostolorum, quasi specialiter intendendam imitationem exaggerantî in suo *Speculo Apologetico* aliquando respondit ad simile argumentum dicens: „Attendatur argu-
 „ gumentum: *Franciscus fuit vir Apostolicus,*
 „ *qui perfectam Christi imaginem consecutus est,*
 „ *ergo non abstinuit à barba, quæ in Christo præ-*
 „ *cesserat.* Existimo equidem, S. Patrem ni-

„ hil minus curasse. Nam, si tanta ei cura
 „ de hoc fuerit, ut, quoniam totus erat Evan-
 „ gelicus, barbam gestaret; cur non gestavit
 „ prominentes Capillos, quos in Christo, ve-
 „ lut in Prototypo, præcessisse intelligeret?
 „ melius quoque sibi, suisque simili exemplo
 „ præscripsisset tunicam inconsutilem. Satius
 „ denique foret, barbam non tam prominentem,
 „ sed in mensura, & longitudine Prototypi ge-
 „ stare. Facessant hæc nugæ; sit nobis non barba,
 „ sed Christi Caritas, & virtus in exemplum;
 „ vel, si participasse insistamus, non minor erit
 „ tonsa Sanctitas, quam comata. Sic Sanctè,
 „ & benè utrique Christum imitabimur, si sive
 „ tonsi, sive intonsi studeamus in hoc intende-
 „ re, quod Christus spectavit, & spectare nos
 „ docuit, Dei videlicet Gloriam, & volunta-
 „ tem, nostræque cum Superiorum Voluntate
 „ conformitatem. Hæc ille ad hos, & illos.
 „ Quòd, si ego longiorem, quam præfatus de
 „ Riddere dissertationem protraxerim, ignoscite
 „ mihi: factus sum insipiens, vos me cœ-
 „ gistis.



CAPUT DECIMUM

*An Observantes sint Filiales Ordinis
 Conventualium?*

Num. I. Adhoc quæsitum nonnihil discu-
 tien-